

Előfizetési ár
 Egy évre, előrefizetve: 2 korona
 Félévre: 1 1/2 korona
 Három hónapra: 1 1/4 korona
 Hónapról-hónóra: 1 1/2 korona
 A postaköltségek kifizetésére a fenti árakhoz 10% többletet kell számítani.
 Helyi előfizetőknek a postaköltségek kifizetésére a fenti árakhoz 10% többletet kell számítani.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS ÚJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Megjelen minden nap

hétfő és

szombatnapon kivételével.

A lap szellemi és anyagi részére vonatkozó összes dolgok a szerkesztőség és kiadóhivatalba intézendők.

A szerkesztésért felelős: Hollósy János. Telefonszám: 141. Laptulajdonos: a Nyomdareszménytársaság.

Karácsonyi harangok.

Világzerte a föld kerekén, amerre csak templomok tornya égnek emelkedik, megszólalnak ma este mindenütt a harangok s csengve-bongva hirdetik a kerek föld hívó emberiségének a *Megváltó születését*. Örömet hirdetnek: békeséget és szeretetet, megváltást a földi nyomorúságtól.

Oly nagy volt mindenkor a földi nyomorúság s olyan épsztöz mindig a vágyakozás, abból kiváltközi, hogy az emberiség lelkeben — mióta csak öntudatra ébredt — soha egy pillanatra sem szűnt meg a megváltás gondolata, reménye egy jobb földi léthez.

Maga Jézus Krisztus, minél főnségesebben és égibbebb látjuk a multak kódéből az ő csudalatos fényben ragyogó alakját kibontakozni, annál tisztában tudni róla, hogy ő maga is, főleg életének korábbi szakaszában, első sorban földi megváltásra gondolt. A szegények és nyomorultak pártfogója volt, az elnyomottak istápolója, az elgyötörtet vizgatásában s első hivat, sőt az első századokban még követőit is, nagyobarára a ma számkivetettjeiből toborozta. Azok keresték föl, azok tértek meg hozzá, akik nyomorultak és elhagyottak voltak, akik kétségbe esett viszonyaik között egy jobb, kívánatosabb sors után áhihoztak.

Földi működése későbbi szakában — ez kétségtelen — már ő maga is az Égre mutatott s a mennyeknek országára utalt végső enyhülésképpen. A földi nyomorúsággal meg az ő égi hatalma sem tudott megküzdési s menyenyi kárpótlással biztatta a hívő lelkeket, akiknek földi szenvedéseiken, itt e földön, még ő sem tudott segíteni.

A hívő lelkek milliói időről időre bele is törődtek e menyeyi kárpótlásba s a földi élet szenvedéseit a túlvilági üdvösséghez hitték bőséges kártalanítást szerezhetni. De az emberiség lelkében azért — még a legelhívőbb századokban is — a földi élet megváltásában való hit s a rávaló törekvés sohasem aludt ki s időről időre szörnyű földindulásokban s iszonyú katasztrófákban követelte jogait.

A menyeyi megváltás mellé követték a földi megváltást is s az égi üdvösséghez a földi élt javulását, ugyamint az maga Jézus Krisztus az ő eredeti tanításával és a maga példájával tanította. Éppen azért a karácsonyi harangok nem pusztán a szeretet és békeség hangjait csendítik bele a világba, hanem a munka és törekvés érz-zengését is. Egyformán nyugtató és izgató, csónésdítő és lázító hangokat adnak a karácsonyi harangok, amint hogy a régi rend ellen való feltámadás volt a Jézus Krisztus tanítása is.

S ha visszatérünk az elmult századok rég letűnt történelmére, be kell látnunk, hogy a karácsonyi harangok egyikféle törekvése sem maradt meddő.

Meghozta az ünnepi hangulat pillanatnyi csóndjét s időleges lelki békéjét az emberek szívébe; de magával hozta mindig a nyughatatlan tüzelet s a tovább menésre, a haladásra, a fejlődésre. Gondolatban szinte felmérhetetlen az út, amelyet az emberiség csak tízenkilenc század óta is megtett; véres veríték jelölí az ösvényt, gyakori bukádcsalások a stációk, — nem egyszeri visszaesések a kálváriát; de verítékletörülve, bukásából fölemelkedve, a visszaesésből új erőre kapva haladt az emberiség mégis csak előre mindig.

Balgák azok, akik azt hiszik, hogy most már megállás következik. Állítsátok meg a napot utjában, állítsátok meg a földet szünetlen forgásában, akkor elhiszitek, hogy az emberiség megállásban is szünet következhetik.

Vissza lehet tartani a haladást, — láncokkal, erőszakkal vissza lehet parancsolni a természetes fejlődést, de a történelem igazmondó tanúsága arra tanít, hogy minden ilyen erőszakos visszafőtásra az érzelmek és szenvedélyek, a vágyak és törekvéseknek annál erőszakosabb erupciója következett.

Balgák azok, kik a Napot utjában, a Földet forgásában akarják megállítani.

Két krajcárért füge.

Ira: Molnár Ferenc.

I.

Az ember az első gimnáziumban go-lyótt, új tollat és tiszta papirt gyújt. A másodikban és harmadikban bélyegét, a negyedikben ásványt, az ötödikben növényt, a hatodikban bogarat és lepkét. Így balad lassanként a pénz felé, amelynek gyűjtésével a nyolcadik osztálytól kezdve némely ember egészen a koporsójá foglakozik. Annak idején én is írszt vettem mindenféle gyűjtésben s nem mindenféle büszkeséggel nélküli mondom, hogy növénygyűjtésben 1891-ben egyike volt az osztály legszébb gyűjteményének. Nem volt benne sok minden, de ami volt, az művészettel volt preparálva. Csak úgy mellesleg, minden dícsékvél nélküli jegyzem meg, hogy az osztályban én voltam az egyetlen, aki gombát is tudott préselni. Azonkívül én voltam az, aki a többi fuknak az Azarum Europaeum vesalaku két levelét akként préseltem, hogy a szegény kis föld által nyíló virág pontosan a két levelt közt foglaljon helyét, ugyancsak én preparáltam a masok gyűjteményé számára az Asperula odorata csillagformában elhelyezett öt-öt levelét és megvallom, néha bizony meghamisítottam a természetet, ha például az öt közül az egyik leveli kisebb volt, mint a többi. Ilyenkor egy másik Asperula levelt ragasztottam a korcs helyébe, ami rá, mint esztétikusra a formáérzék fényét vette, de mint botanikusra a szélhámos-ság bélyegét sűtötte.

Ilyesmivel foglakoztunk, amikor az

alább következő történet megesett velem. Növényt gyűjtötünk a Kelenföldön s mondatom hogy a legiríkább bogarak és legnagyobb lepkék bátran szállhattak el mellettünk, mi ugyan nem bántottuk őket. Ez a hatodisták terrénuma volt, mi tisztán és kizárólag a növények kultuszának szenteltük magunkat.

Egy napon a tanárunk egy furcsa eszközzel jött be a természetrajzi órára. Kanál is volt, lapát is volt, ásó, kapa egy személyben. A nyele fából volt és maga a furcsa ásó-kapa görbe nyakon illeszkedett a nyélre. A tanár letette maga mellé az asztlára és tovább folytatta az előadást a zsurlókánál, ahol a mult órán elhagyta. De hiába magyarázott a nedvdús száru zsurlóról, hiába tárta fel előttünk ama kort, amikor ezte a most arasznyi esetlen növényekék égbenyuló rengetegekbe verődtek s árnyakban a mamuth és az ichtiosaurus csoportet végig, hiába mutatta meg a Zsilvoyg prehisztorikus tájképet, melyen soha nem látott növények ágaskodtak melyet egy régebbi ötosztályos festett akvarellre oly sok színnel, olytárkán és oly ragyogóban, mint amínó egy szegény kis gimnázista képzelete. Hiába volt mindez, az osztály egyre csak az eszközt nézte, a hátsó padokban az eszköztől suttagok, ez jobban érdekelt bennünk, mint a Földanya története minden apokaliptikus csodájával egyetemben.

Amikor vége lett az órának, a tanár a kezébe vette az eszközt és ezt mondta:

— Ez itt egy növényász. Azert hoztam be, hogy megmutassam. Ez arra való, hogy a növénygyűjtők a növényeket gyö-

kerestül emelhesék ki a földből, mert természetrajzilag a gyökéréppoly fontos része a növénynek, mint a levelé, vagy a virág. Az igazi gyűjtő mindig el van látva növényászal.

Járóka Sándor, egy hosszú szeműveges fiú, aki első pad első volt és az osztály legjobb tanulója, fölemelte két ujját.

— Mit akarsz? — kérdezte a tanár.

Járóka felállt:

— Hol lehet ezt kapni, kérem? — szólt emelt hangon.

— Vaskereskedésben — mondta a tanár és kiment, magával vivén a növényászot. Negyvenhat fű szeme kísérte az ajtóig a görbenyaku eszközt.

II.

Az osztályban Járóka Sándor volt az első, aki a növényászot beszerzte. Töle tudtuk meg, hogy a növényász negyven krajcárba kerül s mindössze igen kevés vaskereskedésben van, ahol lehet árulni. Már a legközelebbi kirándulásokon használtta is s emeg kissé bántott, hogy nem lehetek tökéletes növénygyűjtő. Ez a Járóka meg hozzá ügvetlenül is használta, mert belevágtatott vele a gyökerekbe s amikor egyzere a kezembe adta, hogy ássak vele, hát én, ha jobban tudok, oly jónak éreztem a fogását, oly élesnek a vágását, mikor a földbe ment, hogy szerettem volna elszaladni vele.

Attól a naptól fogva egy héten át ki-nomoztam az apámat, hogy adjon negyven krajcárt növényászóra. A nyolcadik napon annyira megharagudott, hogy kicsapta az asztlára a növényt és ezúsbathost és rámkialtott:

— De most aztán hajgy békén!

Soha egy pillanattal sem szabad kétségbeesni: bármily sötét, fekete felhők takarják is el a szemhatárt, bármilyen zivataros viharok gázoljanak is keresztül az emberiség reménységének zöldellő vetésein, — hit meg ne rendüljön, csüggedés el ne fogyjon, kétségbeesés erőt ne vegyen senki, aki hisz az emberiség jövőjében.

A jövőd kétségtelenül a miénk, akik hiszünk a fejlődésben, bizunk a javulásban s éppen azért rendületlenül kitartunk a mi való igazán mellett, hogy a földi embernek már itt e földi életében kell üdvösségét megkeresnie. E mellett tanuskodik elmult századok tanítása, mely az emberiség sorsának folytonos javulásáról tesz bizonyoságot.

Édes szép karácsonyi harangok! Akik véges-végig hangzotok most csengve-bongva az egész föld kerékén, hangotok ezt hozza az emberek lelkebe: az ünnepi hangulat békeességre s a további küzdelem harcos vágyát.

Szükségünk van mind a kettőre egyaránt: szükségünk a békeességre és pihenésre az elmult nagy harcok után s szükségünk a harcos erőre az elkövetkezendő nagy küzdelem megvívásához.

Édes szép karácsonyi harangok! hozzatok meg mind a kettőt minden földi embernek egyformán, aki szereti az előtűnik folyó élet nagy szépségét: az igazságot, munkát, bölcséséget!

Mit hoz a Jézuska?

Irtá: dr. Horváth Mihály orsz. képviselő.

A kereszténységnek egyik legszebb, legmagasztosabb ünnepe a megváltó születésének emlékűnepe a karácsony. A megváltó születését a proféták már több száz esztendővel előre megjósolták, tehát annak bekövetkezését a testüleg és szellemileg leigazított népek epedve várták, végre bekövetkezett az egész világra kiható nagy esemény. Megjelent a megváltó, s ipar-

kodott visszavezetni az emberiséget az igaz hitre, az egy igaz Isten imádatára, türelmet és kitartást tanított legnagyobb szenvedéseinkben, ostromozta a bűnöket és visszaietésket. Szóval mindazt tanította, melyet a legszebb, a legnemesebb keresztényi erények minőségében ismerünk.

Az Ő születése nagy esemény, magasztos ajándék volt a népeknek, ennek emlékét méltóan megünnepelni: Karácsony napját szentüljük.

Az ünneplést a vallásos szertásokon kívül — már régi idők óta úgy jelképezik, hogy az emberek egymásként örömet szereznek s ajándékok ostromátnak a Jézuska nevében. Főképpen a gyermekek, de a felnőttek is szorongva várják a karácsonyt s vele a Jézuska ajándékát. Kivárthatná nehezebben a megváltást, mint a sokat szenvedett Magyar hazánk? Amerre csak tekintünk, mindenütt agasztó tünetek és jelenségek, nem találunk vigaszt a magyar vezető szerepet minden téren, elveszteni, nélkülözni a szabad-gyűlékezési jogot, az igaz szókimondó sajtót stb.

Takarékoskodni állami életünkben ma anyvi, mint visszafejöldni, a haladó kultúra sokat kíván, végtelenség elmaradtunk századokon át, a míg állig fegyverben védtük a magyar hazát és a nyugat békés fejlődését.

Iskolák, kórházak építése, közlekedések eszközeinek fejlesztése, ipar, kereskedelem támogatása és sok száz és száz szükséglet életkérdést képeznek.

Mikor olyan kevesen vagyunk, hogy a költő szerint az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni, azt a kétségbejött tényeket látjuk, hogy a magyarság százezer vándorbotot vesznek a kezükbe s jobb hazát mennek keresni. Sajnos, hogy ezeknek nagy százáleka a magyar hazára örökre elvesztett.

Bűnös könyveltség, hogy akiknek hatalmában állna, nem tesznek semmit a helyzet javítására, csak akkor mozdul meg a hivatalos apparátus, mikor a katonakötelesek kezdenek feltűnően fogyni, hogy a munkásoké az, az adófizetők száma kevesedik még nem hozza ki sodrából a

vezetőket, mert hiszen a kivándorlást elősegítő hajózárszások jól fizetnek.

Mindenek bajának orvoslására pénzre van szükség, de az nincs, mert óriási áldozatokba kerül a hadsereg, hadi tengerészet, az újabb és újabb gyilkoló fegyverek, határérdőtetések stb. még az a vigaszunk sem lehet, hogy a magyar határt erősítik. A balkánon napjainkban olyan állami alakulások folytak le, melyek nem a felegyerezést tették lehetővé, hanem a felegyerezést még kétségbejöttébbé tették. A balkán megmaradt Európa puszkapurok börtönjének. Hatszázmilliót költenek el a létszám ezert felegyerveben tartott katonaságra, ez és ezer család, — kinék fentartója hosszú időn át a kenyérgyártástól el volt vonva — szenvedett, nyomorgott, sőt igen sok koldusbotra jutott.

Ilyen nagy áldozat mellett nemhogy valami előnyt szereztek volna az ország számára, hanem sikerült még ázabb ellenségeinké tenni a balkán államokat, minék következménye a még nagyobb felegyerezés a gazdasági téren is anyagi veszteségek.

Belső viszonyainkról nem kell sokat írni, mindenki tudja, hogy a közéleti ideális tisztaság nagyon, de nagyon sok kívánni valót hagy fenn, akiknek jó példát kellene mutatni, megtanórítják, mármár feltartóztatlanul zuhanak a mélységbe, mint a hólavina a mindinkább szélesebb gyűrűvel és pusztítással.

Mindenki érzi, akiknek érzéke még teljesen el nem tomput, hogy csend van ugyan, de fülledt a levegő, talán már távoli villámias is látszik, sejtjük, hogy valami rendkívüli események következnek be, várjuk a fordulatot, de aggodunk és félünk is a jövőtől, mert nem tudjuk mit rejt mögöttünk.

Csendes panasz és elnyomott sóhaj mindenfelé, az elégedetlenség lassú moraja végig rezeg az országban. Mert a természet is oly mostoha évről-évre, a tejjel és mézzel folyó Kanaan ma már csak monda számba megyen.

Szeretnék egyszer már igazán és mélyen fellegezni s tiszta levegőt beszívni.

Szeretnék látni a magyar nemzet általános megbecsülését és tisztelést úgy itthon, mint a külvilágban. Európa művelt államaival egyenrangú kultúrát, népjólé-

Persze, hogy békén hagytam. Rög-tön fogtam a kalapotam és mentem növényvásárolni. Kullogtam, kullogtam az utcán és arra gondoltam, hogy ezért a pénzért mi mindent lehet venni. Kapni érte négy kötet könyvet, festéket, paljászatot, nyolc írkat — nem is tudja azt más, csak egy gimnázista, hogy negyven krajcárért mi mindent lehet vásárolni.

A Soroksári-utcában egy kapu alatt volt egy sorozásny, piszkos kis ember, aki cukrot, fűgét, datolyát és török mézet árult. Itt egy pillanatra megálltam s arra gondoltam, hogy a pénzemért nyolcvan fűgét kapnék a rég ismert árfolyam szerint. Egy kicsit haboztam, aztán odamentem és vettem két krajcárért fűgét. Úgy gondolkodtam, hogy lealkuszom az ázó árából a két krajcárt, vagy ha a boltos nem enged, — akkor holnap nem eszem zömlét tíz órákor s a két krajcárt hozzáteszem a harmincnyolchoz. Ez az utóbbi terv maradt még számomra, mert a vaskereskedő egy krajcárért sem engedett a negyvenből.

Mánsnap délelőtt be is váltottam a nyolc krajcárért és a reggel kapott kettőt egy hatosra s ismét egyet volt az eredeti összeg. De tíz órákor nagyon éhes lettem. A többiek mind leszaladtak a pincébe, a hol a pedellus felesége árulta a zömlét s nekem, akiknek talán a legutóbb pénzem volt köztük, éhezniem kellett volna. Csak úgy — csak úgy körülözni — én is lementem a pincébe.

— Uj találmány! — jött velem szembe Gerbner, a kis gondór Gerbner és vajaszömlét evett — Micsoda? — mondtam — vajaszömlé?

— Úhum! — mondta tele szájjal Gerbner és fölzalant.

Odamentem az asztalhoz. Valóban, a pedellus felesége ma először vajaszömlét is árult. A zömlé szelvényen kettő volt vágva és belül be volt kenve vajjal. Négy krajcárért vesztegette darabját. De ekkor már nem birtam magammal.

— Kérek egy vajasat — mondtam kissé reszkető hangon s már a felét meg is tettem, mikor a hatosból visszaadta a hat krajcárt. A zömlének hamar vége lett és én jteden konstataltam, hogy most már két napig kell éhezniem, hogy meglegyen a növényásó. A lejtőn azonban az ördögök tolljak az embert és bizony én másnap is vajasat ettem, sőt hazamenet még kiadtam három krajcárt egy kettes zömlé karmifestékre. Maradt huszonkilenc, »Mit — gondoltam — eladom a tavalyi lizin könyvet az antiqurának.« S ebben bizakodva, aznap délután még beszerettem egy gummitűt, egy berlini kéket és egy testzsin-festéket. Maradt husz.

Az apám, aki egészen megfeledekezett a növényásórol s akit az idő alatt állhatatosan kerültem, estefelé bejött hozzám.

— Mit csinált? — kérdezte.

Nagyon megijedtem tőle. Szigorúan bánt velem és mindenről mindig számot kellett adnom neki.

— Fesetek — mondtam.

Körülnézett a szobában és kifelé indult. Kinyitotta az ajtót s onnan visszazsolt:

— Mutasd azt a növényásót.

Végütfutott rajtam a hideg.

— Nincs itt — mondtam.

— Hát hol van?

— Kölcsönadtam valakinek.

Szigorúan nézett a szemembe:

— Kölcsönadtad? Hát azért vetted, hogy kölcsön adjad? Kinek adott kölcsön?

— Hirtelen eszembe jutott, hogy Járóka

Sándor az egyetlen, akinek ilyen ásoja van. Halkan feltem:

— Járóknak.

— Hogyan — mondta — Járóknak nem tud az apia növényásót venni? Három házuk van Pesten . . . Mit szorul az a te növényásódra? Vagy talán . . .

Nagyon a szemem közé nézett. Én a földre bántam.

— Vagy talán hazudtál? — kérdezte.

— Nem! — kiáltottam olyan erejelen, ahogy csak az tud, aki hazudt s elszántan néztem a szemébe, mint aki tudja, hogy ettől függ a hitele.

De nem hitte. Kiment és egy perc múlva kalapban, kabátban jött vissza.

— Vedd a kabátodat — szólót és gyere velem ahhoz a Járókához. De ha hazudtál, olyat kapsz, amilyet még sohse kaptál.

Ez nagy szó volt, mert az igazat megvallva, nagyokat szoktam kapni. Amilyet még sohse kaptam — ez valami rettenetes lehetett. Az édesanyám megfogott az előszobában:

— Valld be fiam, ha elköltötted a pénz.

— De nem — mondtam sirva — nem kötöttem el a pénzt! Megvettem a növényásót és kölcsönadtam Járóknak.

Az apám megjelent az ajtóban. Nyugodtan mondta:

— Majd beszéllek én avval a Járókával.

És elindultunk.

emellett még sok idő választ el bennünk ezen hatalmas létesítmény megalkotásától, mely igaz, hogy sok munkába és sok költségre kerül, de hiszünk, mikép megtudjuk oly módon csinálni azt, hogy a belefektetőknek megfelelő jövőjüket adjon vissza, főleg azonban az léven itt a cél, hogy a lakosság végre valahára egészséges és tiszta ivóvizhez jusson, lakosságunk egészségének javítása körül számítunk itt a nagy előnyöket. A mindennek értéket adó munka forrása lévén az egészség, az itt elért javulásokkal szerentünk embertársainknak az anyagiaknál is drágább kincseket.

Természetes, hogy a vízvezetékkel együtt, vagy legalább ezzel kapcsolatban kell megoldani a közegészségi viszonyokra igen nagy befolyással bíró csatornázás kérdését is, jól tudván, hogy a csatornák csöveinek a vízvezetékkel együtt való lefejtetése, — nem is véve tekintetbe ezen két intézmény között egyéb pontokon is jelentékes kapcsolatokat, — takarékoskossá szempontjából is kívánatos.

Ezek volnának szerintem is azon nagyobb alkotások, melyek elől városunknak a közeljövőben kiférnie nem lehet, s melyeket a mulóféltben levő gazdasági válság után a városnak megúsolyosodott vagyoni helyzete mellett is ki kell birkanni a jövő érdekében, s kétségtelenül is, hogy ezeket meg fogjuk bírni alkotni.

Nem ez a vasút az egyetlen, mely nekünk hasznót hajtana, nem ez a pár egészségügyi intézmény, melyet főként városunk érdekei követelnek. Úgy ezen a téren, mint más irányban, pl. a közművelődés terén, vagy esetleg városunk ipari és kereskedelmi érdekei javára nagyon sok tennivalónak akada és fog is akadni; reméljük, hogy nemcsak ezeknek, hanem még sok más dolognak megalkotására fog nyitni kedvező alkalom, de mindezek nagy részének kellő méltatása sok volna egy újságunk keretében, s nem is férne pár év programjába, a városotl pedig még több anyagi áldozatot kívánna; viszont az elsoroltak is nehány évre elég tennivalót adnak bármint nagy munkájú tisztviselői karnak is.

Hiszük, hogy ezen kellően megfontolt és a lehetőségekkel nagyon is számoló munka elvégzésére az illetékes ténylezők támogatása más biztosítva van.

Képekről.

(Karácsonyi elmélkedés.)

Írta: Szántó Kálmán.

Mire e sorok napvilágot látnak s karácsonyi rekreáció gyánát az olvasó kezébe kerülnek, körülbelül bezárult a *második* ez ideki képtárlatunk is. Lám, rövid idő alatt milyen sokra vittük, mi kecskeméti! Dicsértessekké neve ezért is örök emlékü Kada Eleknek! Noha nem tudom, hogy ha ő megél, megért volna-e az másodiki kollekció. De most már mindegy, elég az, hogy kétféle tárlatunk is volt, mindkettőnek nagy érdekű közönsége, — a másodikinak a megnyitáson ha nem is élte, de tyúkszemekre feltétlenül veszedelmes volt a tolongás. A felvevő képesség azonban megemlé az sokkal jelentősebb. Az első tárlatunk ugyan a drága képek csaknem mind megmaradtak, viszont a fuk tucat számára adták el a kis képeiket; a másodikiól a hirhordó nyelvek pláne legendákat regélnek: a száznál több festményből már is alig maradt gazdátlan s ez a kiállítás abban is unikum lesz minden kiállítás között, hogy bezárásuk csak az őrök által maradnak vissza. Azok is csak azért, mert a bank nem engedte széjjel szedni őket.

Légyen is úgy, kívánjuk nekik, mert az ifjú művészek minden szimpátiára részalgtáltak. A falakon sok ügyes, derék, szorgalmas munka eredménye lóg, sok szép egykezet biznyságja, tanúságú annak, hogy a művészes urak nemcsak veszekedtek és verekedtek, hanem dolgoztak is. Természetesen, valamennyi között a legértettebb *Olgyay* mester, a legértettebb és legkézszebb, de talán a legkonvenciózusabb

is. A fiatalokon — *Csáky, Kovács, Szabó* — egyenesen meglepő, hogy mennyit tanultak tavaly óta: a műkerti iskola igazán nem hiába való. Legelősebben fejeződik ez ki a *Csáky* jobb váznaiban, melyek vonatkozásban is azokat a formákat, de még inkább színekben teljesen ugyanazt a forrág, ragyogó, telt, zamatos skálát ragyogtatják, amelyekkel *Örnwald* Béla az ideki tárlatot meghódította. Itt Csáky vízi el a pálmát, akinek tavaly óta határozott talantum tünetei bontakoztak ki. A közvetlen hatás még negative is kiütődött: bidermeri interieurján pl. már szárazabb az esetekezelés, elbágyadnak a színek. Többé-kevésbé így van ez a többi fiatal is, *Szabó* pl. szintén igen sokat tanult, s csak örömmel lehet konstatálni, hogy azért okos fiúk ezek, akik úgy tesznek, mint a vérbeli porosz, aki gyűlöli a franciát, de a borát azért megissza. *Szaszay* érezeteli és hatást legkevesebb. *Pihenő búcsuai* a tárlat egyik legjobb képe.

Nem lehet csodálni, hogy ezek a képek közelebb állnak a közönséghez, jobban hozzákül szólnak s minden valószínűség szerint megállapíthatni, hogy általában jobban is *tetszetek*, mint a multkorai. Ez természetes. Talán kevésbé az, hogy egyik-másik műtész-társunk, hamar lekedésében — mi hírlapírók oly lobbanokonyak vagyunk — mindjárt azt is megállapította, hogy a műkerti ideki tärtesnek ez az *értekesebb* részét is teszi. Igazán, nem akarunk végkérdenés polemiába bocsátózkodni, mindenféle, így esztetikai meggyőződésűt is sokkal jobban tiszteljük mindenkinél, mintsem el akarunk bárkitől is venni. De azért egész kollégialis barátságunk engedjük meg, hogy eszükbe juttassuk — amiről csak bizonyára a gyors ítékezés közben feledkeztek meg, — hogy minden művészet — festészet és írás, szóbráskodás és zene — *kéfféle*.

Az egyiknek virágos az útja, régóta letaposott, sima, sőt kikövezett ösvényen vezet, lombos fák árnyékölják két oldalát, pihenő padok várják az elfáradót, nem is utazás, hanem séta az egész. A másik — maga vágja magának az ösvényt. Öserdőkön, irdatlan rengetegeken keresztül tör magának irányt, ahol ember előtte még nem járt. Nem tudja — nem is tudhatja! — mi vár rá: lehet, hogy nagy csalódás, végtelen kiábrándulás. És mégis megy. Vertikékeze, szászor felbukva, eszerszer újra kelve, a fáradtságotl kimerítve, mi helyt kis új erőre kap, megint újra kezdi. Csak azért, hogy valahol fenn a hegyek orman tálan olyan új virágot találjon, minő még embernek nem illatozott.

Ez a kétféle művészet.

Amaz nagyon kedves, tetszetős, ismerős és rokonszenves; de új értékeket emez hozott a világnak, a világ haladását emez vitte előre.

A mi Grünwaldunk tipikus példája ennek. Mindnyájunk ismerjük, évek óta ott függ a Szépművészeti Múzeum s a magyar festészet egyik büszkesége gyánát a *Hegeyek ajánl*: hirt, nevet, dicsőségét, pénzt, megrendelést hozott a festőjének. Nem kellett volna egyebet tenni Grünwaldnak, csak beülni a műterembe s tovább festeni, amivel olyan siker ért el. S ő elveti magától az egész díszes mulat, úttalan útkára tér, megjárja azt a fontebli kalváriát s ime neki volt igazá, a bővös új virágot megtalálta.

De Grünwald talán először példának látszik. Mindenki ismeri *Szinnyey Merg* Pált s mindenki tudja róla, hogy a meg nem értés egy évtizedre kiütötte kezéből az ecsetet. Milyen szerencse, hogy szép sárosi foldek ára volt s nem kellett neki éhen halnia. Mennyivel szegényebb maradt volna nélküle a magyar kultúra! Nekem még ma is fülembé csong az a homéri kacagás, mely végigzúgott a "Körpátoktól Adriáig," mikor Rippl-Rónai elszórt megjelent. Blaszfémia! a művészet meghagyása! volt a legkevesebb, amivel lehurrogatták, ma már boldog, akinek egy kis ceruzaraja van tőle és büszke rá.

Minek folytassuk a példákat? Igazán nem bizonyos, s ezt se Meyer-Graefe, se

Bode, se Muther meg nem tudná mondani, hogy azokból a fiúkból, akik ma görbe lábakat, behorpadt mellüket, szögletes fejeket, kifordított szemeket rajzolnak, akik a tehenet zölknek, a buzaalászt kének, a holdt sárganak látják, less-e valamikor Grünwald, Rippl vagy éppen Szinnyey; egy bizonyos: hogy tőrekednek rá, akarnak lenni valamik, mégpedig *őnmaguk* akarnak lenni. Nem érik be vele, hogy ezeregyedszer újra megfessék, amit már ő előttük Boticelliól Michel Angelio, Rembrandtol Whistlerig elég tehetséges piktorok elég jól megfestettek ezerszer. Ok, hogy a marokban nem utódot, hanem öök, nem epigonok, hanem úttörők akarnak lenni. S ez mindig tiszteltre méltó s megbecsülni való s ez az *igazi* értékek. Higyje el nekem akáki, hogy sokkal könnyebb munka — megelévo, kész technika, sokszor kipróbált s eszerszer javított eszközök — fotografikus hűségű, szép simára kinyalt képekű pingálgni, könnyebb is, hasznosabb is, népszerűbb is; mint gyönyögző homlokak, szívünk vére hullatásával, minden idegszálunk végelekoptatásával olyat produkálni, mi az emberi művelődés kincses házában új értéket képvisel.

A művészetlepek ezeknek az *úttörőknek* való: a borzas hájú, kitaposott sarku, rojtos nadragu gyerekeknek, akiket mindenki kinevet vagy fantasztáknak csufol. Az elegáns piktorok, akik előelői grófnek, poezos bankárokat, kivassal ficsurokat portrétehenek, s akiknek taljépeim megszámálhatni az akéca leveleit, azok a kamatszökők, akik a rág s nem is tőlük elhelyezett tökélek percentjeit szedik be a közönségtől. Övek az olcsó diszóság, a könnyú kereset, a kitüntetések, a Vilmos császárók rendjelei. Legyenek vele boldogok. De mi, a parasztikus kommunális paraszt-ivadéki, akik a jelennek munkálunk s a jövőnek élünk, mi ezeknek az elhagyott fiúknak nyulunk a hónuk alá, mert közöttük sejtjük jövő megvalóját, akik *ifj* ajándékot fog hozni a világnak.

Kada Elek tudta, hogy mit csinál: tudatosan és céltatosan válogatta össze ezeket a művésztelepek számára, mert nem a multnak élt, hanem a jövőnek dolgozott ő is mindig.

Karácsonyi elmélkedésem hosszabbra nyúlt, mint akartam. Pedig még lenne sok mondani valóm. Ha meghallgatják, elmondom majd egyszer azt is, hogy juttok ezek az úttörők éppen a görbe lábához és kéek tehenehez.

Ejub temetőjében

„Törökországi emlékem”-ből.

Írta: Szabó Ambrus.

Leírom, amint feljegyveztem a naplómban, az alábbi kirándulásom a Grande Rue de Pérán emelkedő Galata Szeri hálótérmeben, hova a török főváros mozgalmás éjjelének zűrzavaros lármájából csak szelid zsongás sürögve tört be, a következőket:

Az Aranyország felső részén, közel a bájós „Kiatiháné”-hoz, a európai évek vellekhez, távol a nyüzsgő város örök szivától, festői vidéken, örökzöld, halhatag ciprusligetek között húzódik meg a törökök legszentebb *európai* földaraja: *Ejub*, keresztény néven Hiob vagy Jób. — Nevét azonban nem a kegyes zsidó prófétától nyerte, hanem a nagy vallásalapítóknak, Allah egyetlen prófétájának, Mohamednek zászlótartójától, Abu *Ejub* Ansari Ahald ben Sejjidólt, aki Konstantinápolyban az arabok által megkísérelt első ostromlásakor itt éleszt és örök nyughelyére lett. Később, mikor II. Mohamed megtámadta Konstantinápolyt, ostrom közben, Akmeszeddin látománya után, megtalálta Abu Ejub sírját, ami a törökök hanyatló bátorságát újra feltöltelte, szivüket megerősödött hitbuzgalommal és ellenállhatatlan harci fanatizmussal töltötte el. A város elfoglalása után a diadalmas szultán Ejub sírját mellett pontos mecsetet építtetett, melyet annyira szentnek tartanak, hogy oda nem mohamedán ember be nem teheti a lábát,

az udvarára is csak a legújabb időben szabad bemenni.

A mecset értékét emeli a körülmény, hogy a szultánok trónralépték után ennek belsejében övezik fel Ozmánnak, a dinasztia alapítójának kardját, amely ünneplés szertartás megfelel a keresztény országokban szokásos koronázási szertartásnak.

Ejúb temetőjében a török világ legnagyobbjai nyugsznak. Régebben ide, a szent hantok alá temették nagy halottaikat, ma inkább a *Kisvárosi* Úszkudár temetőjébe viszik őket. S bizony ez a tény ösztönöztette meg az indíhat minden törökbarátot, — mért ez azt jelenti, hogy ők ma is hajlandók már elhinni a csendes emuláskodó, nyomtalan elűnésükről kitált és annyit ismételt mesét. Pedig én nem tudom és nem akarom elhinni, hogy egy nép, mely olyan dicső múltra tekinthet vissza, mint a török, csendes letárgyalban mulik ki, hanem mégis őt világrész támad is reá, multjához méltóan, mint haladéki országnak, rettenetes rög végső, fájdalmas vonaglásban! En bizony bízom a nyugtalan elemektől megszábadított Törökország ujákköltésében, belső konszolidációjában és hosszú életében, s a reményem nem is adhatom fel, mert — magyar vagyok ...

...Ejúb temetőjébe ritkán, elvéve visznek már manapság halottat ...

A »Jeni Köprü«-tól, az Aranyzarv új hidjától, honnan tisztán láthatók Ejúb ciprusfede, lombos magaslatai, rendez helyi gózokör járnak végig az Aranyzarvon egészen Ejubig, de sokkal kellemesebb az út »Kajk«-on, Konstantinápoly jellegzetes csónakján. Kis tásaságunk is, mely egy »szelmák«-on — a törököknek a szultán részvételével megtartott hét ünnepe — különböző nemzetiségű tagokból verődött össze, ilyen liberóg kajkokban ezvezt ki Ejubhoz.

A régi mecset csinos, kupolás, fehér márványépület, udvarát is márványkockák fedik. A művészies megkonstruált kúta, — mely minden mecset elmaradhatlan tartozéka, — zöldelő repkény fonyta körül, főleg százados sutasz hajol, melynek lombjai titokzatosan sutágnak a mult emlékeiről ... amiknek ők néma tanúi voltak ... ? mi nem ismétlődnek többé ... soha! ... ?

A forrás tiszta vize üdén csobog, mint akkor, régen, a nagy ostrom után. Az igazihűség buzdogn mosakodnak benne imádkoznak, éppen úgy, mint régen, nagyon régen ... hogy Allah nevével tisztáljanak ajkjal ne említsék. Sarutlan lábakkal lépik át a mecset küszöbét, Allah szent helyét ne szennyezze a külvilág pora. Teljes odaadással imádkoz az igei Isten, mint régiesen ... és odabent legűk is megtisztult a rátapadt földi salakotól, megkönnyebbül a ránehézt bűnöktől. Minden úgy történik, mint egykor, régen. A csekély különbség csupán ez: 1453-ban, a mecset építésekor, még csak ennyi volt itt az ő földjük, ma pedig már csak ennyi az övék. Akkor a félhold még teljessége előtt állott, most utolsó negyedéhez közeledik! ... ? Különbözik minden úgy folyik itt, mint régen ... ? Haza gondolok. Otthon is minden a régi. Minden úgy történik, mint régen ... ?

A mecsetet övező fák zöld lombjai között messze kimagaslik a két karsú, erkélyes minareh. Nyugati oldalán domború Abu Ejubnak apró lámpákkal, gyertyatartókkal díszített sirhantja.

A szép mauzeumokban, művészi rácszatok mögött, díszes sírlecek alatt, melyek arányszaga, ezüstfénye és a többi ösnyek elképzelhető színes pompájában ragyognak, számos császári ivadék nyugszik: valide szultánjéig vagyis anyaszultánok, császári gyermekek, egy egyptomi herceg, nagyvezérek, hősök, a többek közt Mehemed Sokolly, Szigetvár ostromának vezetője, az iszlám számos főpapja és sok más kiválósg.

A sírkövek tetejébe, ha az eltemetett férfi volt, túrbánt faragnak; a sírkövek legtöbb esetben a kő hosszban vannak írva, nagyszerű magasztalásai ezek az

illető jószágának, istenfélőmének, vitézségének és bölcsességének. Ha nőt fed a sírhant, a túrbánt helyett rozetta díszíti a sírkő tetejét, a sírját pedig, melyet rendszeren tarka színekkel, főleg kék és pirossal körtének, annak ragyogó szépségét, erkölcsi tisztaságát és szende jószágát magasztalja virágúds, keleti stílusban.

Míg a sírok között járálunk, egyik társunk, egy albánzármaszó, konstantinápolyi műegyetemi hallgató kalauzálása mellett, temetési menet közeledik felénk. Mohamedán szokás szerint, aki temetési menettel találkozik, vissza kell fordulnia és részt kell vennie abban. Természetesen mi is hozzájuk csatlakoztunk. Egy fiatal tisztet kísérték utolsó útjára, aki az akkor folyt tripoliszi háboruban súlyos sebet kapott. Atyja haza hozta, de az ifjú nemsokára belépett a próféta menyeyei seregébe. Megtört aggastyán lépkedett utána néman, komor arccal, de — könyvtelen szemekkel ...

Ime — szólít meg albán társam — melyik vallás ad ily lelki-öröt hűveinek, mint a mohamedán vallás. A mohamedán nem sir, nem javeszkél kedvesei holttemetőjébe, mint bármely más felekezet híve, mert lelke melyén rendületlenül hiszi, hogy a megboldogult az örök boldogság részeseje lett. Allah akaratát szent előtté, sirásával nem sértheti meg, sőt ez az örög hálát ad, hogy a próféta zászlájának védelmében, harcmezőn kapott sebében halt meg a fia.

Valóban, nem győzőm csodálni a mohamedánok pártján, szinte hiteltelen megnyugvást Allah akaratában, s majdnem érthetetlen ez a megdöbbentő egykedvűség, melyből fiának a halála sem rázza fel az örög édesatját.

Nem mondhatnám, — szó! közbe az egyik szímförögő orosz egyetemsi hallgató, a magasabb, erősen kifejlett, szőkefűrt Szonja, — hogy valami szép jellemvonásuk ez a lélek nélküli nemtörődömség. Teljesen érzéketlenül fogadja az atya ifjú fiának halálát, kire még egy hosszú élet öröme, boldogsága és nemes küzdelme várt, s még há hisz is a túlvilági gyönyörökben, így fiatalon meg is szolgáltathatná a keresztény ember szívifájdalma, mely emberi módon megnyilvánul, mint ez a hideg érzéketlenség? Ők nem éreznek fájdalmat, már pedig az igazi szívifájdalom teszi emberré az embert.

Sőt én egyenesen nevetésgésnek is tartom, — mondja leicsinylőben a másik szímförögő orosz diakleány, az alacsony, tömzi, feketeszemű, barna Szina, — az ő egész felőgsüket, a föld, az élet megvetésé és azt a fanatikus meggyőződést a túlvilági gyönyöröiről, minek bizonyosságában nem is kételkednek.

Már pedig bírmit mondanak is a mohamedánok fanatizmusának, mégis csak az övéké a legszilárdabb hit és a legmelyebb vallásosság.

Szóval a fanatizmust tartja a vallásosság eszményének — gúnyolódik a kis kreolbarna Szina.

Arról szó sincs, Szina kisasszony; a magam vallási meggyőződésért elhallgatom és hitvitába nem fogok bocsátkozni. Csupán néhány tényre hivatkozom, melyek előbbi állításomat igazolják. Mi, különböző felekezetű keresztények, kik a legisztultabb vallási nézeteket vitattuk a magunkéknak, főleg az Isten személyét illetőleg, mily kevéssé vagyunk mi vallások és mohamedánok mely vallásos meggyőződéssel és az isteni akaratban való zugó-lódás nélküli, túrelmes megnyugvással szemben! Minket, akiknek zsenge korunktól kezdve prédikálják és lelünkbe vesik az Isten akaratában való megnyugvást, már a legcsekélyebb megpróbáltatás is megingat, s az úgynevezett jó kereszténynek kétségbeesve jajgatnak a veszély pillanatában. De maradjunk csak a legközöltebb példánál, mely ezt a témát felszínre hozta: itt van a halál. Az Isten jószágában és atyai szeretetében hívő, jó kereszténye getostromói javveszkélésben és sírásban törnek ki, s szembeszállnak az

Isten akaratával, ha bölcs intézkedése egyégy közelítő elszólttól fölök, holt szente megtevésében őszinte hittel vallják, hogy az Istennek összes tettei az ő javukra vannak. Igaz, hogy a hamis, a hazug könyvek tengerjárók képest csekélyek patak csupán az őszinte fájdalom könnyhullatása. S vajjon azok az őszinte könyvek az elhunytat, a koporsó boldogult lakóját siratják? Dehogy! Az őszes fakasztja azokat, az élők ónmagukat siratják, hogy nélkülözniük kell őt, ki szívünknek kedves volt. És perbe szállnak az Istennek, kiről hiszik, tudják és vallják, hogy csak az ő javukat akarja, s kinek akaratát megnyugvással kellene fogadni. Mohamedán ember nem látta meg síri a halottal, nem hallhatta züggölődni Allah szent és változhatatlan akaratát ellen, s hogy sorsával, mit Allah rámet, teljesen meg van elégedve, eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy öngyűkösságot soha el nem követ ...

És amint nem kicsinyeltem le a mohamedánok fanatizmust, épűg nem tagadhatom meg tiszteltemet aoktól, kik velek szemben, a másik elmentés póluson állanak és természetudományi alapszámúdok, emberi méltóságú fenségekben a szabadakarat korlátlan határozottságával, a tudás rendületlen bizottságával bátran kimondják és minden körülmények között híven, következetesen fenntartják önalkotta véleményüket az Eredetről, a Létről, az Emulásról, az Örökéletről. Alapszámú ismerék a kérthetetlen természeti törvényeket, s csak azoknak hódolnak. Hittük ép oly szilárd, mint amilyen mely a mohamedánok vallásossága. Ők sem esnek kétségbe, ők is nyugodtan fogadják az elkerülhetlent, mint — bár homlokegyenesen ellenkező indokok alapján — a mohamedánok. Ez emberek száma azonban rendkívül csekély, mert ilyen vélemény kimondásához és fenntartásához két fontos feltétel, *tudás és bátorság* szükséges.

Nos és a többiek, akiknek nincs meg az a mely tudásuk és nagy bátorságuk, amit ön követlek? Kérdi a gúnyolódó, kis Szina. A többiek? Természetesen ők töltik ki a két ellentét közti űrt. Az ő vallásosságuk alapja a félelem, de még ennele is be-vallásához erejük elegendő bátorságuk. Vallásosságuk ereje a veszély nagyságával nő vagy csökken. Erre találon fejezi ezt ki az a szintén közhellyé vált mondat: Aki nem tud félelmezni, menjen a tengerrel! Vagyis a félelem, még pedig — hogy kinduló pontunkhoz térjek vissza, — a haláltól való félelem szül bennük a vallásosságot, mert a halálalál úgy titokzatos, véges élet felőgsát meghaladó ténnyel állnak szemben ... Odaértnek a sírhöz, mely a mohamedánoknál sohasem oly mely, mint nálunk. A fehér lepelbe burkolt holttestet — koporsót nem használnak — elhelyezték a sírban és mi tovább haladtunk.

Kíváncsián fordult felém a kékszemű Szonja: Mondja csak, a magasztalt írások melyekéhez csatlakozik? Remélem még nem lett mozzim.

Nem. Különböben pedig nem volt szándékom magasztalni egyiket sem, csupán a leicsinylőt mohamedánok védelmére akartam kelni, mert legyen meggyőződve, hogy számos kérdésben igen szép elveket követnek. Hogy pedig melyik irányhoz csatlakozom? Erre névze szerint legheylessebb, ha mindenki saját maga alkotja meg egyéni hitét és vallási meggyőződését, s azt, mint legheylessebb tulajdonát, jól elzárva őrsi színe melyén, mivel ahhoz a lelkiismeret szabadsága és a hit egyéni volta senkinek sem engedi meg az idegen beavatkozás jogát.

Útkun a temetőtől az Ejúb magasztalást vezetett, s ott, az aranyzarvárny, egyszerű, török kávéház térszán, zamatos kávé szárcolása közben, évtizedek a remek kiltást — az európai édes vizek vadregényes völgyére, a másik oldalon pedig az omladozó várossz falakra, melyeken csakon mered felélek — oly távol innen — drinápolyi kapu, honnan egész eddig a dombig éntúlk Boszóniá Gattífé keresetes hadiaknál táborhelyek. Napjainkban indulnak vissza, az Aranyzarv ezer, változatos, érdekes képeiben gyönyörködve, a perai új hírt, melyen nagy tömegben hullámzótt a Stambulból Perá felé igyekvők megszámlálhatatlan, tauks sokasága ...

Érdig tartott a napki fejtgyűzsem.

SVÁJCOZI UTAZÁS.

(Levelek feleségéhez.)

Írta: **Kada Elek.**

Kada Elek irodalmi hagyatéka s életrajzi adatai után kutatva, nagy emlék polgármesterünk özvegye volt zsvés e leveleket rendelkezésként bocsátani. Mindjárt első olvasásra megkapott bennünket e levelek körülbelül baba, az élesen figyelő szem meglátja erre s az a bensőséges ragaszkodás hozzátartóit írni, mely minden sorából kiérzik. Kada Elek 1908-ban utazott Svájcban. A gyilkos kőr humor már kikérezte öletegét s már azért is, de apei szeretettel is magával vitte Endre fiát az útra. A levelek derék, akkor, it-tott kisze ironizáló hangján keresztül kiérzik az a helységi szeretet, melyet az a fia iránt viseltet. Sok tekintetben ellenpélté volt egymásnak: az a csupa eleven-ség, mozgékony-ság, érdeklődés; a fia csupa higgadtság, nyugalom, magába vonultság, csendes szemlélődés, azok a tulajdonságok, amelyeket szégnyő jó Bandának mindnyájan annyira szeretünk. Az a ki-kirítáfa a fű ellenes teljsé tudjóságot, de mennyi szeretettel, mennyi jóindulattal. S milyen vértelen az a nagy szeretet, melyet olyan nagy szeretet feleségére gondolt, akinek minden aított meg negyiza a maga nyolc oldalas levelét. Valóságos szerelmes leveleket, amelyek anlyan meghatóbttak, mert több mint megszázados házaság után írja őket. S milyen éles meglátások az úton, milyen inom megfigyelései az idegen viszonyoknak s milyen szerető hangzólados az otthoni állapotokra, — mind valamennyi egy nagy szv és nagy emlé tanulsék. — De hádsz beszélnek a levelek önmagukt, aminet egymásra következnek.

Bécs, Hotel Ungarische Krone,
1908. június 10, reggel 5 és fél óra.

Kedves Anyukom!

Budapesten egy kedves modorú kecskeméti huszárhadnagyt jutottunk egy kokszkaszabja (a nevét nem tudom) s kedélyes társalgással utaztunk harmásban Bécs felé. A vonaton talákoztam Szappanos Sándorral és Imrével. Ok még az este tovább mentek Salzburg felé.

Olyan vir-várban érzettünk meg, hogy tementen belebetegedtél volna. Most készülni a császár-jubiläumra. Rengeteg nép gyülekezik. Kocsi kocsit éri s aig tudunk a sok villányvasut és automobil között kiveikélni.

A vendégldhöz érve, még a podgyászunkat es akarták levenni. Nagy sokára immel-ámmal kérdezték, hogy meddig szándékozunk s mikor mondtam, hogy reggel korán megyünk tovább, csak akkor adtak nagy kegyesen egy szobát, de még felmenet (II. emelet) is elkemre kötötte a pin-cér, hogy aztán korán reggel csakugyan menjünk.

Minden mosdás nélkül azonnal nyakunkba vettük a várost.

Legelőször a Szent István templom mutattam Bandának. — A szó szoros értelmében az történt, hogy csak egy futó pillantást vetett rá, aztán hóköpött egyet és azt kérdezte, hogy hol vacsorálunk.

Aztán jól meggurultam. Bevittem a Burgba, a muzeumokba, a Reichsrat épületbe stb. stb.

A Ringen rendkívüli mozgalmas az élet. Itt folynak a remek díszítések, melyek igazán impozánsak, különösen a császár trónján a Burg előtt szép és nagy arányú. Ember hátán ember, süket-zaj, tolongás, meg a sok kocsi, igazán bábeli zavar. Hanem dagad is a bécsi német kebele, de Bandi azt mondja, hogy bármily imponánsnak is ígérkezik az ünnepele, ó hazafiságból se nézné meg, hanem az a kérdés, hogy hol vacsorázunk.

Lementünk tehát a Dréher pinchébe és pompásan vacsorázotunk. Bandi még volt elégedve, mert életében most evett először igazi bécsi széletet. Utána pedig a hagyományos pisinert. Aztán mivel ó volt fáradt, tehát lefeküdtünk úgy féltiz tájban. Azzal a főhásszal huzta magára a takarót: de jó is, mikor nincs az embernek hivatalos gondja.

Ki is kötötte, hogy korán fel ne keltem, de biz én most öt órákor már talpon vagyok és első dolgom, hogy ved leg a playszbes segítségével csevegjek.

Gyönyörű idónk van. Mindjárt elszaladok a Coburg portáshoz, mert Bossinszknak leadam a gratuláló névjegyem.

A vaszkona rendet kapta. (Megsugom, hogy Szent Lőrincét Darányieknál én is közben jártam.)

Minden jó volna, csak az a baj, hogy te nem vagy velem. Pedig évek óta hogy szédítotam arra, hogy az Isten alkalmat ad, hogy téged Svájcba vigyek. No de ami halad, el nem marad. Majd jövőre.

Mindnyájotokat csókoljak, a legidősebbtől kezdve, a legapróbbig.

Bandi most cseledődik. Mérges. Korán van.

Nemsokára haladunk tovább. Még egy csókot küld szerető férjed Kada.

Innsbruck, Hotel Habsburger-Hof,
1908. június 11.

Kedves Anyukom!

Remek időben, teljes kényelemmel utazunk Bécsből Innsbruckba. Az út, mely reggel 8 órától esti 7 óráig tartott, folytonosan szép, Amstetentől kezdve pedig már vadregényes. Amikor elértük az Ens folyót, onnan kezdve egész napon át, tehát délelőtől 10 órától kezdve folyton zuhogó folyók merdek partjain, hatalmas erdőségekben óriás hegyek között robotogunk s nem tudta az ember, hogy a sziklák között hömpölygő hullámokban, az úde erdőkben vagy a havasokban gyönyörködjék-e inkább. A hegysekbe szoruló városok kicsinyek, de érdekesek. Az egész út mente tele üdülő hevekkel, melyek között legjobban tetszett Zell am See. Remek hely. Havasok közé szorult feleséget is tartják a vendéglők.

Úgy látszik, hogy nagyon látogatott hely lehet, mert az I Percyntől tartóközadás-ban sok vendégld-omnibusz és sok elegáns sétáló közönség láttam. Minden fáradtság nélkül elértük Innsbruckba, s rögtön, mosdás nélkül nyakunkba vettük a várost. En egészen otthoniasan érzem magamat, mert már előre átanulmányoztam a helyzetet. Mikor megerkettünk, érdekes dolog történt. A jegyünket kellett volna a forgalmi hivatalnakn láttatni, de nem jött. Nagyon türelmetlen voltam és kérdeztem a portástól, hogy miért nem jön? Azt mondta, hogy úgy látja, hogy a hófrat úr elutazik, azzal beszélget. Nekem se kellett több. Elkézdtem a hófrat úr ayaistenét száni, mire egy öreg vasúti tsztr ábrázta kiderült, behívott bennünket a hivatalba, láttatkozta a jegyünket, aztán hogy örömet fejezse ki, hogy megismerte bennem a magyart, udvariasan ztessék szvával adta vissza a jegyet. Mondtam is Bandiának, hogy a magyar káromkodás nem hasztlan dolog, még Tirolban is érvényesülhet. Most reggel 6 órákor írom e levelet. Bandi mégéres, de azért viszem gyalogolni. Majd el is feledek megürni, hogy az este lompoltunk. Tiroli énekeket hallgatunk egy csárdában. Nagyon élvezünk. Az idónk borult, de úgy látom, hogy ezen a tájon nagyon változó az idő. A várost környező nagy hegyek havasok, tehát künöz a levegő. Még délig sok nézi valónk lesz, tehát sietnem kell. Sokszor és sokszor csókolak téged és a többit is.

Szerető férjed: **Elek.**

Itt küldöm az énekes nő arcképét. Tedd el, mert a készitendő gyűjteményhez kell.

Zürich, Hotel St. Gotthard,
1908. június 12.

Kedves Anyukom!

Innsbruckot igazán a nyakunkba vettük. Kora reggeltől kezdve d. e. II óráig Bandi úgy meg gyalogoltattam, hogy csak egy szuszogott, de láttunk is elég sok szepet és érdekeset. Régi fejedelmi város, melyen meglátjuk, hogy hatalmas és gazdag urak lakták. A régi fény és művészet-

nek gyönyörű emlékei egymást érik, s maga a város elragadó havas panorámá közé élvele, tisztasága és kedves utcai berendezése, parkirózása, az Inn folyó sebessé rohamú és két kőpart közé szorított égszínké szine igen kellemes benyomást tesz az emberre.

Délben kényelmes megébedéle, ismét utnak indultunk s nemsokára beértünk az igazi vadregényes tájba. Sokszor oly szük sziklánton haladunk a bűgva rohamú hegy folyók merdek partján, hogy az egyik oldalról át lehetne a másikra hajítani. Hol lelépkedünk, hol egekig hangunk s a szédítő mélységben vékony kis szalagként csillog a kövek közt rohamú folyó. Istenkíséressé utak ezek a vasúti utak. Azt hiszem, hogy győngye idegzett ember itt igen rosszul érezné magát. Alagút alagutat ér, majd óriási viaduktokon megyünk át. A vonat ki-be kanyarodik, a kerekek csikorognak s mikor ráadásul beleérünk az arlberg alagútba, mely kis híján olyan hosszú, mint Kecskeméttől Kőrös, bizony próbára vannak téve az idegek. Kárpótol azonban a remek láték, mely változtat, imponáz nagy arányú s a magas havasok zord kopárságát enyhíti a többi rész üdésége. Bécs, illetve Amstetentől kezdve egész Svájcig ügyszóval mindig folyók partjain hegyek között haladtunk, de mikor tegnap délután beértünk Svájcba, habár a táj itt is hasonló, mégis meglepődtem.

A hegyes merészekben látszik s egyzserre kezdődik a szabadság hazájának kultúrja. Bámulatos különbség. Még a vasútiak indóházán is meglátjuk a szabad nemzet gondolkozása, ahol az egyéni szabadságot csupán a közutásban élő rendszeret korlátozza. Az állomások nincsenek bekerítve. Szabadon vannak s a sinek mellett játszanak az utcán szaladgáló gyerekek. Itt fejlődik ki az önállóság! Minden talpaltynyi föld meg van művelve, úde és a házak ragyognak a tisztaságot. A jószágok kalapban óri a nő és kötéget, modern ruhába öltözött lányok gyűjtik a szénát, a paraszt géppel kaszája a szénát és bicikliri jár. Mindenütt a szorgalom és törekvés jele, az arckon a szolidáság, de komolyság honol, egyzóval ez előtt a nép előtt kalapot kell emelni.

A zürichi tóhoz érve, bámultuk, hogy ennek a nagy tónak — mely mellett egy óráig haladtunk — mindkét partja tele van szebbnél szebb, tisztábbnál tisztább várossal, melyeknek összes háza emelesek. Zürichbe érve belejutottunk a nagy világforgatagba. Állomása majdnem bódító. Óriási emberáradat, de azért mindezt rend s habár rendőrt nem lát az ember, nincs semmi baj. A vendégld az állomáshoz közel van. Rögtön áítottunk, megvacsoráltunk és vacsora után 12-től 11 óráig sétáltunk.

Felégség, isteni panorámát élveztünk. Már este meglátzotunk, hogy nagy, modern városban vagyunk. Utcai rendezeték, házi palatázerűek, zászlósodnak látzó fasorai vannak s mikor kért az ember a nagy tó partjára s a dalsarcnkóbi khangzó zene mellett végig pillant a tengernek látszó tavon, mely a hold fényében csillog, látja félkörben a partokon a remek palatázerű épületek körvonalaít és a beláthatlan messzeségben elterülő hegyoldali városok csillogó villanylámpásait: gyönyörködve élvez, de búsan jut eszébe, hogy ilyen szépet mi sohse tudunk teremteni.

Most reggel kezdttük a szemléldést. Elragadtatósom csak fokozódik. Két napig maradtunk itt, aztán tovább a szebb tájak felé. Táj talán lesz még szebb, de nagyobb kultúra bájosan.

Az étellel, lakással meg vagyunk elégedve. Bandi főkélek a svájci szivarokat s a magas nyakú mellényben, melyet a tisztelt szabász úr valószínűleg másnak szabott, úgy néz ki mint egy dzsínokéuc.

Számaltanszor csókol benneteket szerető férjed Kada.

(További közlemény következik.)

Bizottságok ujjaalakítása.

A th. bizottság egy része is megújítás alá kerül a jövő év márciusában s némeley frakciók ugyancsak iparkodnak előreláthatólag előkészíteni a dolgot. Igen sokan nézik reménykedve a jövő tavaszi s igen sokan egy kevés aggodalommal is, mert már hallatszanak olyan hírek is, hogy többen összeállva már is proskribáltak némely jelenlegi th. bizottsági tagot s már most megkezdtek az agitációt azok ellen a választók körében. Hát ha a tisztítási műveletnél kizárólag a város érdekeit veszik a választók tekintébe, akkor néhány szép eredménye lehet ennek az akciónak, de ha az lesz a jelszó, hogy »te nem az én unokaöccsém szavazatl, hát kibuktatunk,« vagy hogy »te más vallásu vagy,« akkor csunya módon ismét elfajulhatnak az állapotok.

Bizonyosan szó lesz ismét a városi pártról, amelynek megalakításában a polgármesterválasztás előtt mindakét küzdő tábor megakartja előzni a másikat. A választás után csessemet elaludt a városi párt ügye. Most hogy választásra készülődünk, tehát újra kísért a városi párt.

Az évközben megredesített bizottsági tagsági helyeket is csak a jövő márciusban fogják betölteni, nem mint eddig szokásban volt, az év utolsó közzülésén.

Emlenem, mint már röviden megírta a Kecskeméti Lapok, azokat az albizottságokat, melyeknek megbízatása a folyó év végén lejár, a december havi közzülésén megfogják újítani.

Ezek közül első az országgyűlési képviselőválasztási központi választmány. Az új tagokat az 1914–15. évekre érvényes megbízatás választják meg. A folyó évben (1911–13.) a következők voltak tagjai a bizottságnak:

Á. Biró Ádám, dr. Bóka Béla, Dékány László, dr. Dömötör Sándor, Farokas Ignác, Füvesy Imre, Gömöri Sándor, Gyenes Bertalan, dr. Jó Gyula, dr. Kovács Pál, dr. Kiss Béla, S. Kovács Gábor, Kovács Sándor, dr. Iv. Szabó László, Ifj. Szappanos Elek, Szemző Sándor.

A közigazgatási bizottságból a folyó év végén 5 tag lép ki:

Szappanos István, dr. Iv. Szabó László, dr. Mészáros Ferenc, Id. Szappanos Elek, dr. Kiss Béla.

Még a következő évben a bizottság tagjai maradnak: Kovács Sándor, Pacsu Mihály, dr. Horváth Mihály, Gömöri Sándor, dr. Garzó Béla. A th. igazoló választmány megbízatása is lejár a folyó év végén. Eddig a következők voltak a választmány tagjai:

Kinevezett elnök: Gömöri Sándor. Kinevezett tagok: Gyórfy Balázs, Kovács Sándor, Katona József. Választott tagok: dr. Iv. Szabó László, dr. Garzó Béla, Dékány Károly, Pacsu Mihály, Id. Szappanos Elek. A th. bíráló választmányt is ujjaalakítja a decemberi közzülésén.

1910–13-ra következőképp volt a választmány megalakítása:

Dr. Kiss Béla, dr. Horváth Mihály, Papp Sándor, Döszeghy József, dr. Mészáros Ferenc.

Ujjaalakítja a számonkérőszék is, melynek folyó évben Horváth Mihály és Gömöri Sándor voltak a tagjai.

Ujjaalakítja a látóvó bizottságokat is. Eddig a következők voltak a bizottság tagjai:

I. 25a. sz. avató-bizottság: választott elnök: dr. Horváth Mihály; választott tisztviselőtag: Szegedy György. Kinevezett becslek: Id. Szappanos Elek, Dömötör Pál, Zs. Kovács István. Kinevezett állatorvos: Hegyi József.

II. 21a. sz. avató-bizottság: Választott elnök: Kovács Sándor; választott tisztviselőtag: Mészáros József. Becslek: Héjas István, Balogh János, Halassy Gyula; állatorvos: Bartha Gergely.

III. 22. sz. avató-bizottság: Választott elnök: Grassely Miklós; választott tisztviselőtag: Dékány László. Kinevezett becslek: Ifj. Csabay János, Domián György, Fekete József; állatorvos: Kellermann Arnold.

Művészeknek a bizottságoknak ujjaalakítását felveszik a december havi rendes közzülés programjába.

Anyák iskolája.

Statistikázunk? Bizony érdemes volna. Egyik leghíresebb német professzor mondotta a hallgatónak, mikor arra a kérdésére, hogy mit csinálnak mindenkinek előtti, ha az óriási csessemet- és gyermekhalandóságon javítani akarunk, senki pontosan fel nem tudott: — statisztikázni uraim! Ittől számok ezek és élő vadak. Megmutatják az utat, amelyen haladunk, s az irányt, amelyet követnünk kell. S aki a statisztika számítómelegében otthon érzi magát, rengeteg sok érdekesnél érdekesebb dolgot olvashat ki belőlük. A mi nagy közönségünk túlymóvó része előtt azonban ez csak egy irdatlan nagy erdő, amelyben élvev, nézésébe befelé. Nem is szükséges, hogy a laikus ott minden egyes fát ismerjen, minden egyes szának a jelentőségét tudja; elég, óh nagyon elég, ha csupán az eddigelé taposott ösvényt mutatják meg neki. S itt nálunk Magyarországon, de főképp Kecsskeméten, a magyarságnak, de nagy alföld szívében, ezek a számok különösképpen hangzanak. Hogy például 1912-ben a magyar városok közül Kecskemétnek volt a legnagyobb halálözása (207). Hogy az újszülöttök életüknek már első hónapjában megfizedelteknek (102); hogy az első életév végéig a csessemetek egy ötöde elhal (214); hogy mielőtt itt a gyermekek öt éves korukat elérnék, egyharmada elpusztult (348). Minek mutogassam a részleteket is? Ezek az útjelző táblácskák már nagyjából eligazítanak bennünket.

Hátma meg azokról a sajátságos viszonyokról beszélünk, amelyek Magyarországot a külföldi többi államától e téren megkülönböztetik! Nálunk a csessemethalálozások egészen specifikus okai vannak, amelyek másutt fel sem találhatók. Sokkal több ilyen ok van, semhogy ezekről e helyen részletesen beszélhetünk. Egyik legfőbb oka azonban az anyáknak a nagyfokú tapasztalatlanúsága. Férjhez mennek és anyákká lesznek a lányok, anélkül, hogy az anyaságról, a gyermekápolásról és gondozásról, a csessemet táplálásáról csak halvány sejtelmük is lenne. Mennyi sok baj volna elfojtható csirájában, mily sok kis csessemet volna megterhelhető az életnek, ha az anyák tisztában volnának gyermekeik iránti kötelességükkel. Ha sok apró-cseprő dolgot ismerenék, ha tudnák, hogy a fogzás nem betegség, s ha nem szaladnának azonnal a szülésznőhöz a babát összemérni, mert az »meg van hibbanva!«

De nem ók a hibások! . . . Ott, azonban a városokban s a hol az anyáknak iskolájuk van, tömeseben tudóknak, hogy a legszükségesebb ismereteket elsajáthatassák. — Nálunk meg ez nem volt. — Ne csodálkozzunk tehát rajta, ha járhatóan, ha tapasztalatlanok benne. . . Reméljük azonban, hogy majd itt is másképp lesz. — A Gyermekvédő Egyesület vezetőségén az érdem, hogy felismerje a hibákat, módot keres és nyújt ezeknek a viszonyoknak a megváltoztatására. — Megteremtette az anyák iskoláját.

Sorozatos előadásokat tartanak majd arra hivatott szakemberek, hogy minden anya, vagy felnőtt leány dítjatalon belép-het, vagy még az elveletét meg s ugy halljuk 4–5 előadás fog csak kihajtani be. . . Mindegy. De még kell kezdeni. Legjobb ideje, hogy városunk rettenetes gyermekhalandósága ellen tegyünk valamit.

A buckák között.

Mikor még a várost övező szőlőskertek és gyümölcsösök helyén homokbuckákon nyargalt át a szél, nagyon öcsövöl az volt emberélet a kintlakó népek között.

Szegénylegények kóboroltak a határban és bizony ezek nem igen tettek különbséget az enyém s tied között. Hogyan is tettek volna különbséget éppen ezek a szegény legények, mikor még a juhász, kanász, csikós népség sem igen törődött a VIII-ik parancsall. Bizony elvettek azok a másót szekerével és ha kellett, erőszakkal. Jó volt akkoriban jóbárságban lenni az ilyen kanyargós úton járó emberekkel, mert a barátság azok előtt is szent volt. Ne adj Isten, hogy valamelyik a barjátélt lopta volna el. Annak szük lett volna egyszerűen a hátár; maguk a szegény legények verték az »ilyent! ki maguk közül.

A pusztabíró ugyan nagyhatalom volt — nagyobb mint a pandur — de még az sem igen kötött bele a betyár- és juhász-legényekbe. Sőt ha esze volt — és bizony az volt a legtöbbször — nagyon is jó barátságos tartott fenn velök. Nem bánta meg, mert egy-egy tino, birka vagy csikó nagyon gyakran betévedt azután a portájára a szegénylegények jóvoltából. Isten áldása volt ez és azt pedig szivesen el kell fogadni.

A bugacmonostori buckák és őserdők, az ágasegyházi nádréneteg mese jó buvó tanyáknak bizonyultak. Ezekből jártak azután prézdáni a betyárok. Vásárok után igen csak megeseit, hogy a hazafelé tartó iparosokat megállították az országúton és ha már egyszer megállították, bizony csak ki is fosztogatták őket. Ez afféle ki nem kerülhető természeti csapás volt, mint teszsem — a jégese. Erre mindig elkellet készülni a vásároló iparosoknak.

Lassanként azonban a város körüli buckák első-kapla alál kerültek és a bozót helyén, melyben régekte a rókkák kölykeket hova-tova szőlős kertek érelték a gerzedet. A szegény legények egyre beljebb szorultak a pusztába. Majd tanyák kezdtek épülni a határban szerte szét; — érvényét veszítette az a régi status, hogy a gazdának benn kell lakni a városban. Azután meg országszerte egy intenzív munka indult meg, melyre bizony nem volt kívánatos, hogy tartogassuk a puszták jellegzetes lakóit, a szegény legényeket, mint Amerika gyönyörű nemzeti parkjában tartogatta a bölények utolsó mohikánjait.

És jött a Ráday korszak és elkezdtek üldözni a szegénylegényeket. És bizony azoknak nem igen maradt csukva a szájuk: vallottak. Azután jött sorba a riasztó hír, egyik-másik kapza elűnéséről a szegedi csillag börtön kapu mögött. Volt szenziáció minden napra. Ma ezt a nagygazdát vették el, holnap amaz. A ki ludas volt valamilyen soha sem feketett le este anélkül, hogy holnap esetleg jönnék érte Ráday gróf emberei és viszik el Szögdedébe. Statárium volt akkor! Bizony nem igen teketóriáztak sokat azzal akit tetten érték. Egy-kettőre elélté a rőtön lételő bíróság és az ítéletet éppen olyan gyorsan végre is hajtották.

A kecskeméti veszélyhely körülbelül 4 kilométernyire volt a várostól az Izsáki út baloldalán elterülő dombokon. Ott volt felállítva az akasztófa. Hát az is megtörtént néha-nap, hogy ártatlan került a vesztő helyre és mikorra kiderült az ártatlanság akkorra már késő volt. Aki oda jutott az életét befejezni, azt azután ott is földeltek el, még csak sirdomb sem jelté a helyet, ahol a szerencsétlen örök álmat aludta.

És egyre kevesebb lett a bucka és egyre több lett a tanya a határban, és a kanyargó uton másképp emberek egészen elfogytak kint a tanyák között.

Na de annál több van most a városban!

—més.—

Karácsonyi cukorka

Egy kiló prima szaloncukorka I K 90 fill.

különlegességek rendkívül nagy választékban kaphatók Egri P. Fülöp csokoládé és cukorka különlegességek gyári raktárában Kecskeméten. Szabadság-tér (Takarékpénztár Egyesület épületében.) Telefon: 5. szám, Csillagó karácsonyfadiszkek, angyalháj, hó, anyalka, csillagok. Ragyogó üvegdiszkek stb. óriási választékban. — Teasütemény különlegességek Valódi Kugler (Gerbaud) bonbonok állandóan kaphatók.

Nagyobb osztalékot.

Az 1913. évi gazdasági viszonyok következtében beállott változások rendkívül nagy tanulságot rejtenek magukban a jövőt illetően. Ma már túl vagyunk a kríziszerű állapoton és egy bekövetkező tartós javulási folyamat előtt állunk, melynek első, kétségbevonhatatlan, komoly szempontmá, a jegybankon ráteszállításában, már eddig is megnyilvánult. A másfél éven keresztül tartó válságoszerű gazdasági állapotnak egy legfontosabb utóhatása a pénz megdrágulásában fog megnyilvánulni. Eddig ugyanis a Monarchiában legalább 4 százalékos volt az átlagos hivatalos, az úgynevezett standard bankráta. Ez szolgált mindenféle üzleti vállalkozás bázisul. Sőt még az államkölcseknél rentabilitása is 4—4 és fél százalékos kamathozattal eredményezett. Ezen állapot egy évzáródást a közútdátá ment fel fogás folyamán. Előfordult ugyan csaknem minden évben, hogy ezen standard-ráta, különösen az őszi pénzfeszültségek idején egy fél, egy százalékkal, sőt az 1907. évben kivételesen 2 százalékkal is emelkedett, ezen állapot azonban csak muló természetű volt és a feszültség enyhülésével a jegybank ismét successive 4 százalékra szállította le a hivatalos kamatlábat, módot adván ezzel az iparnak és a kereskedelemnek, illetőleg ezek tökémozgatóinak, a bankoknak, hogy olcsó pénzt vigyenek be a gazdasági életbe.

Az 1913. év óta azonban egészen más, változott helyzetet állunk szemben. A pénz ára határozottan megdrágult. Olyan óriási hiteligeny léptek fel az állandóan fegyverkező államok és a nagy beruházások nagy igénylo községek részéről, hogy a magánvállalkozásra, a tulajdonképeni ipari, kereskedelmi célokra, a mezőgazdasági hiteligeny kielégítésére másodsorban került a sor. A kereskedő kénytelen volt üzletkörét kisebbíteni, az iparos, a gyáros üzemenek fejlesztésétől egyelőre elállni, a mezőgazda ujjabba, hasznhatóbb inwentálások létesítését jobb időkre halasztani, mivel a hatalmas pénzintézetek, vagyis a nagy tökémozgatók egyhán, nem is elsősorban fontos, hanem fegyverkezési célokra milliárdokat bocsátottak az államok rendelkezésére. Hiszen még a világ leggazdagabb állama, az irtigelyt Franciaország, ahol a betétesek csak 2—2 és fél százalékot kapnak pénzüket után, melynek jegybankja óriási aránykésztellett rendelkezik, alig volt képes az irányában támasztott milliárdos tökémozgény kielégítéséről gondoskodni és kormányutastásra kénytelen volt tökémozgásait a külföldi piac, illetőleg főleg a hármasszóvetség piaci elől egyelőre elzárni.

A Monarchia, illetőleg Magyarország is, ma teljesen ki van szolgáltatva a drága német penzének és ebből is csak szűken kapunk, hiszen emlékeztess meg Budapest székesfehérváronak berlini refus-je néhány hónappal ezelőtt, a midőn a Berlinben járt polgármester elvált, a már csaknem perfekcionált kölcsönszerződést az utolsó napon sztomirozta.

Az állampapirt, záloglevelet vásárló nagyközönség, valamint a betevők is ma már sokkal nagyobb rentabilitást kívánnak tőlük után, mint azelőtt. Ma már 4 százalékos hozamról Magyarországon alig lehet beszélni. Nézzük meg az állampapirok és záloglevelek kurzusait Magyarországon.

Azok mind közel járnak az 5 százalékos rentabilitáshoz. A betevők pedig 5 és fél 6 százalékos kapnak elhelyezett tőlük után. A pénzintézetek kényszerítve vannak magasabb kamattalélt biztosítani. A kormányok és zálogvelelki bocsátó intézetek pedig szintén kénytelek, ezen talán átmenetinek látszó pénzdrágaságot akceptálni és magasabb rentabilitású állampapirokat, illetve zálogleveleket bocsátának ki, hogy

legalább is, a réginel sokkal alacsonyabb kibocsátást árfolyamot állapítanak meg, hogy az újabb emissiók sikerlett a tőkés publikummal adandó ilyen irányú kedvezményekkel biztosítsák.

A részvénytársaságoknak jövőbeli osztalék-politikájánál szintén számolni kell a megváltozott viszonyokkal. A kedvezőtlen értékpapirtélt konjunktúra folytán a részvényekben általános devaluáció állt ugyan be és ezen körülmény a rentabilitást javította ugyan, azonban ma, a régi bázison osztalék-politikát folytatni nem lehet. A részvényes, mint tőkés rajlott arra, hogy egy 5 százalékos hozam ma egyáltalában nem felel meg a befektetett tőke gyümölcsöztesítésének akkor, a midőn a betevő 6 százalékos kap és a midőn a részvények sokkal inkább ki vannak téve esetleges áresésknek, mint régebben a normális gazdasági viszonyok idején. A pénzintézetek, illetőleg iparvállalatok osztalék-politikájának tehát a közeljövőben oda kell tendálni, hogy a részvényeknek az eddignél nagyobb hozamot nyújtsanak, vagyis cirka 6 százalékos rentabilitást biztosítsanak, mivel ellenkező esetben a már meglevő részvényemennyiségnél újabb árdealuáció fog bekövetkezni és az újabb emissiók keresztülvitele nagy nehézségbe fog tőkzenni, hiányozván a részvényvásárló közönségben a jegyzési hajlandóság.

A bankok könnyen fognak eleget tehetni ezen osztálypolitikai követelménynek, hiszen az utóbbi években óriási kamat- és jutalékbeteveleket dolgoztak és így alig zárkózhának majd el a részvényeseknek ezen jóga és méltányos óhaja elől, annyival is inkább, miután ez saját érdeklükben is áll, már pedig az eddigi tapasztalatok szerint a pénzintézetek vezetői nem szoktak érdekeik ellen cselekedni.

Uj jövedelmek.

Kecskemét város négy milliónál nagyobb vögösségeket kitevő költségel-irányzatában — évek közötté során előjöv kiadás emelkedés folytán — az idén egy szerre nagy, százezer koronánál nagyobb differencia merült fel. Ez az óriási fedezet nélkül maradt összeg szükségesség tette a pótdó adó felmérését, ami kétség kívül súlyos terhet ró a város lakosságának nyakába. Tagadhatatlan ugyan, hogy ez a pótdó emelés szükséges volt, ha valahogyan rendezni akartuk a város pénzügyeit, amde a jövő esztendőik bizonyára új kiadások elő fogják állítani a várost, ha csak nem akarunk a haladásban megállni, illetőleg vissza fejlődni. Uj kiadások jönnek elől, melyeket megkíván a lakosság érdeke, másrészt a város kultúrét és ezek elől nem szabad, de még nem is lehet elzárkózni.

Ezekre a majdan bizonyosan előjöv kiadásokra uj jövedelmekre lesz szükség, ha csak a pótdótdt nem akarjuk a lehetetlenségig felcsigázni, ami pedig aligha lesz ieltséges.

Magá a polgárság képviselete fog ez ellen tiltakozni majd annak idején. Fedeztet pedig okvetlen szükség lesz és tzt akárhonnan is, de elő kell teremteni. Erre nincs más mód, mint az, hogy uj jövedelmi forrásokot nyissunk meg. Természetes, hogy ennek a tanácsnak így magában véve nem sok értéke van, mert hiszen azt, hogy uj jövedelmekre kell szert tenni, mindenki tudja és érzi. Dehát mik legyenek azok az uj jövedelmek? — A gondolat kivételének alapjait keressük a nagy

nyugati országok városaiban; ezekben a német-, olasz-, franciországi városokban — annak dacára, hogy törzsavagyonnal nem vagy alig rendelkeznek ezek a városok — mindenre jut elég pénz. Jut köztintézményekre, kulturára, mert a városok ott vállalkozók, üzleti intézményeket létesítenek, melyek egyrészt a közönség érdekeit védik, másrészt pedig a város kasszáját töltik meg.

Szó sincs róla, Kecskemét városa is követni már egy idő ezt a példát. Sörüzlet, jéggyár, villanygyár stb. vállalataink bizonyára hasznhatóbb intézmények, melyek a lakosság érdekeit is istápolják. Azonban még nagyon kevés ilyen intézményünk van. Ezekre sulyt kell fektetni: újabb vállalatokat kell felállítani és üzembe hozni.

Ezekre nézve a már említett külföldi mintákat kell elfogadnunk és azt a tapasztalást, amit azoknak vállalaibaól is szerzünk, nálunk érvényesíthetjük. Ez a terv különben talán már nem is uj Kecskemét város vezetőségé előtt, de ha esetleg így is van, érdemes ezzel a gondolattal sokszor foglalkozni, hogy a város közönsége maga is szokják ehhez a gondolathoz és megkedvelje a városi vállalkozásokat.

Fizet a magyar.

A kecskeméti adóhivatalban volt dolgunk ma délelőtt. Háa ha már oda vettük az utunkat, dehogya is mulasztottuk volna el, hogy ha a zsebünk megkönyebbült, legalább tapasztalatokkal és megfigyelésekkel dusan meg ne raktuk volna. A jámbor publikum részére fentartott helyen szorong vagy száz férfi és asszony. Várják órák hosszáig ál, míg a sor rájuk kerül. Aggódva tapogató az asszony idöntök a pamutlevek elől, a férfi a mellénye zsebéhez, hogy meg van-e még a pénz, amit mindjárt rá fog helyezni a honfui kötelesség oltárára.

Százalom nézni ezt a kép. Egyetlen jól öltözött sem lehet látni közöttük. A városiak szinte rongyosak, a városon kívül elő részékről, a tanyaiaik is a kevésbé tehetős fajtából valók. Szinte az a boldog gondolatunk támad egy pillanatra, hogy hogan, hát csak a szegény ember fizeti az adót? No, igen, ezek itt mind már alighanem foglaltak kaptak, rémületükben hát besiettek a városba. A jó isten tudja, az adóra való honnan kerített elől, de sorra tűnik el a szorongatott, megfodósott, összegyűrt pénzüket a pénztár ablakában. Fizet a magyar. Minden fillérhez tengernyi verjétek és sóhaj tapad, kisir felénk a pénz csörgéséből és a kit itt látunk, mind szomorúan, a gondok éles ekéjével főlánszóttan.

Az jut eszünkbe, hogy egyszer valami mágnást vagy efajt szeretnék látni, mikor fizeti az adóját. Csak tán nem társzekereken hozták mögötte az aranyat. Nem bizony, hanem az ügyvédje hozza fászkába préselve, friss bankó alakjában. De mi az a külvárosi boldogtalan magyar áldozathoz képest?

Az odavetelt borralavó, de eleven szenvedés, iszonyu nélkülözés.

Sok minden eszbe jut az embernek, ahogy nézdelgél délelött az adóhivatalban. Az adó fizető magyar lenézi a hivatalnok-proletárit, aki a megolvasottból él. De tiszteli és hódolatul tekint a nagybirtokost, s általában a bizonytalanul nagy jövedelmű embert. Ez az érthetetlen tisztelet az oka, hogy a latifundiosok és társaik a vagyonosságban aránylag sokkal kevesebbet fizetnek, mint minden más magyar, — aki fizet.

Előrendü légszesz diókoszort, porosz köszenet, akác-, bükk-és tölgyfát felvágva és ölben legolcsóbban szállít ROSENBAUM ANTAL CEG
cementári és műkőgyára, tüzelő- és építkezési anyagok telepe, I-só kerület, Batthyány-útea 1-só szám, a színházzal szemben.

NAPI HIREK.

Telefon 141. Telefon 141.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal I. k. Arany János-utca 8.

Naptár: 1913. év, december hó 25. estőtörök.
 — Róm. kath.: Nagy karácsony. — Protestáns: Karácsony. — Görög-ortox.: dec. 12., Szpíridin nap.
 — Izraelita: 5672. év, Kislev 20. — Napszette 7 óra 49 perc. — Napnyugta 4 óra 11 perc. — Napnyugta 8 óra 22 perc. — Holdkeltés 5 óra 51 perc, reggel. — Holdnyugta 1 óra 46 perc, délután. — Újhold 27-én 3 óra 59 perc délután.

Időjárás: A központi meteorológiai intézet Kecskemétre érzékel tévesen a következő időjárást: Fagypon körülü hőmérséklet, helyenként csapadék.

A KECSKEMÉTI LAPOK legközelebbi száma, a kettős innep miatt, szombaton délután, a rendes időben jelenik meg.

Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk kedves olvasóinknak. A kettős ünnepre való tekintettel — régi szokásunkhoz híven — ezidén is több olvasni valóval kedveskedünk. Rendes cikkirónknak és szokásos rovatainkon kívül *Molnár* Ferenc kiváló írónkának egyik kedves novelláját hozzuk tárkarovatunkban; *Horváth* Mihály dr., a felsőkürtel országgyűlési képviselője nagy tárgyilagossággal tárgyalja, hogy mi kellene a magyar népnek igazán várni a jelen politikájától; *Czyffly* Pál főjegyző a legközelebb megvalósítandó városi feladatokról értekezik; végül az elhunyt *Kada* Elek polgármester kedves svájci levelei beszélnek lapunk hasábján. Különbözök meg és cikkek többit mondanak mindamán, amit mi e helyen dícsértükre felhozhatnánk.

Kacsóh Pongrác Kecskeméten. Március hó első napjaiban nagyszabású játékcsonyú hangverseny lesz Kecskeméten a Rongyos Egyesület javára. A hangverseny szereplői Csomák Elemérné zongoraművésznő, Dr. Szilády Károlyné énekművész és dr. Kacsóh Pongrác székesfehérvási főigazgató lesznek. Csomák Elemérné, aki az elmúlt években több önálló hangversenyt rendezett emlékeztetés sikerrel, három nagy zongora számmal vesz részt a hangversenyen, dr. Szilády Károlyné, aki Merli professzor tanítványa, két énekszámmal fog szerepelni. Dr. Kacsóh Pongrác felolvasást tart a játékcsonyú hangversenyen.

Ünnepi istentisztelet a reformátusoknál. A református templomban az ünnepi beszédet első nap délelőtti nagytisztelettel Mészáros János lelkész mondja, aznap délután, ugyanzintén másnap mind a két istentisztelet alkalmával Józ Imre, a budapesti református teológia IV. éves növendéke fog prédikálni.

Közygülés. Kecskemét város c. havi közgyűlése a folyó hó 30-án mához pont egy hétre lesz. Ezen a közgyűlésen fogják az 1913. évi zárszámadást és az 1914. évi költség előirányzatot is tárgyalni.

Házasság. Dr. Buday Dező, egyetem magántanár, a kecskeméti jogakadémia nyilvános rendes tanára, e hó 22-én a bevérlosi plébánia templomban házasságot kötött Jaritz Hildával, Jaritz András budapesti nagykereskedő és neje, szül. Liphay Józsa leányával.

Adakozás. Dr. Kiss János kir. törvényszéki elnök és neje kislányt Szécs Aranka korán elhunyt kis leányuk Hacia emlékére mint minden év karácsony ünnepe, úgy az idén is, 50 koronát adományoztak játékcsonyú célra, mely összegből a

— Kecskeméti Jótékony Nőgyélet, — az Izraelita Jótékony Nőgyélet, A Gyermekvédelmi Egyesület, A Rongyos Egyesület és a Siketnémák és Vakokat Gyámolító Egyesületnek egyenlően 10–10 koronát juttattak. A felsorolt egyesületek ezután is köszönetüket nyilvánítják a nemesszázi adakozóknak.

Pénztárvizsgálat. Tegnap Dékány László h. polgármester az adó- és házi pénztárban, valamint a rendőrségnél pénztárvizsgálatot tartott és mindent a legnagyobb rendben talált.

Eljegyzés. Király Imruska előnévű eljegyezte Dr. Borbola Jenő fogalmazó Szegedről.

A szervezőbizottság ülése. Tegnap délután 3 órakor a szervező bizottság folytatódatosan ülést tartott és azt az elvi határozatot hozta, hogy a családai pótlékok csak azoknak javasolja megadni, akiket a törvény erre feljogosít. Ezen kívül néhány mellánylást érdemlő esetben javasolja a családai pótlék megadását. Igy Kovács Ferenc rendőrtizedesnek, ki két keresetekkel rendelkező gyermekeit tartja el, Virág Antal tüzoltóparancsnoknak, kinek két 10 évesnél idősebb fia van. Azonban itt csak abban az esetben javasolja a pótlékok, ha a fiuk jó bizonyítványt mutatnak föl. És végül Körte Dóme sétatéri csónakos, aki a múlt évben tévedésből kimaradt, javasolja a családai pótlék megadását.

Előfizet a város. Kecskemét városa körülbelül 40 szakra és folyóiratra fizet elő a jövő évben. A lapokra az előfizetést már most beküldi a város.

Köszönetnyilvánítás. A siketnémák intézetének igazgatója ezután is hálás köszönetet mond dr. Hajnóczki Linné és Bíró Ádám igazgatóknak akké a karácsony, a szeretet és magasztos ünnepek alkalmával a szerencsétlen siketnémákról is megemlékeztek s azok részére az előbbi nagyobb mennyiségű édesességek küldött az utóbbi pedig növendékeik között 8 koronát gyűjtött.

A Csikay-féle szücsizletben mult héten, kedden valaki ott hagyott egy fekete nő esernyőt. A tulajdonosa bármikor átvetheti ott az esernyőt.

Szilveszter-estély. A Kecskeméti Testvériség SE december 31-én, szerdán, a Kereskedő Ifjak kisvásári-utcai helyiségében táncsal és változatos műsorral egybekötött Szilveszter-estélyt rendeznek. Ekkor fog bemutatkozni a 60 tagú "Tiroli" énekkar, amely legújabb "Tangó" és mű dalokat énekel. A meghívók ki lettek bocsjávta és aki tévedésből nem kapott, forduljon a rendezőséghez. Kezdeté 8 órakor. Belépődíj 1 korona. Kiszérők 50 fillér. Szives pártfogást kér a Rendezőség.

Értesítés. A Kecskeméti Gazdasági Egyesület gazdalfusjaga az idén is, mint minden évben, megtartja a szokásos táncmuliságot december 26-án, azaz Karácsony másnapján a Gazdasági Egyesület dísztermében. Akik tévedésből meghívót nem kaptak és erre igényt tartanak, forduljanak a rendezőség bármelyik tagjához a Gazdasági Egyesületben minden nap 4 óratól 7 óráig. Tisztelettel a rendezőség.

Dr. Szepes Jenő, a város dispensaire főorvosa, Csongrádi-utca 26. szám alatt magánrendeléseit megkezdte. Specialista tüdő, gége-, orr- és fülbántalmakban.

Meghívó. A Kecskeméti Gazdálkodó és Szöllőbirtokos Ifjuság együttes táncmulisága folyó hó 26-án, karácsony másnapján lesz a Beke vendéglő termében. Az érdeklődőket ez uton is tisztelettel meghívja a bált rendező 20-as bizottság.

Tejmintavétel. A V. VII. és VIII. kerületben tegnap tej és tejemlék vizsgálótartott a kapitányság s a veti mintákat felküldötték az orsz. vegyvizsgáló állomásához.

Szilveszter estély. A kecskeméti alsókürtelű 48-as kör ifjusága 1913. dec. 31-én, a kör Collner-téri összes helyiségben családias jellegű, hangversenyyel egybekötött Szilveszter estélyt rendez a következő műsorral: 1. Cimbalmon játszik Báthory Rózsi. 2. Szaval Dr. Szabó Lajos. 3. Énekel Pólya Mancika, zongorán kísérő Csomák Elemér. 4. Monológ. Előadja Kerékcs Irénke. 5. Hagedűn játszik Molitoriz János, zongorán kísérő Csomák Elemér. 6. Humorizál Sztójakovics Szilárd. A hangverseny kezdete este 8 órakor. A teát — hangverseny után — a rendezőség által felkért urlányok szolgálik fel.

Villamos tea-főző edények, villamos vasalók és hajszütők, zseblámpák a legérdekesebb ajándékok. Kaphatók *Kellermann* elektrotechnikusnál, a Lútheranus bérpalotában. (Telefonszám 67.)

Táncestély. A Kecskeméti Felsőkerületi Függelenségi 48-as Párt és Népkör karácsony másnapján, este 7 órai kezdettel táncestélyt tart. Belépődíj 1 korona 60 fillér. Meghívó kívánatra előmutatandó.

A Kecskeméti Vas-és Fémmunkások Szakszövetsége december hó 25-én, karácsony első napján, az Iparos Otthon termében fennállásának tíz éves évfordulójára alkalmával *táncmulisággal egybekötött ünnepséget* rendez, melyre a nagyérdemű közönség pártfogását kéri. Az ünnepség kezdete este 8 órakor. Belépődíj: személyenként 1 kor. 40 fillér. Karzat 50 fillér.

A Gyenes-téri kuttisztítási e héten az ünnepek miatt szünetel. Gondoskodás történt, hogy a munka szünetelés alatt onnan vízet lehessen hordani és pedig kétféle kántákkal reggel 6–8 óráig és 11–1 óráig, este 5–9 óráig. — Jaitokkal reggel 6-ig, d. e. 8–11 óráig, és u. — 1–5 óráig.

Tánc-estély. Urban István táncantöltő (Kisfaludi-utca 6. sz.) összes növendékeivel folyó hó 25-én, karácsony első napján, este 7-étől reggel 2 óráig táncestélyt rendez, melyre ezuton hívja meg a tánckedvelő ifjuságot. Belépő-díj személyenként 1 korona. Kiszérők felét fizetik.

Meghívó. December 25-én, karácsony másnapján a Beke vendéglő termében növendékemmel családias zárkörű táncestélyt rendezek, a melyre az érdeklődő közönséget is tisztelettel meghívom. *Szabó László* ok táncantöltő.

Tüz Lajosmizsén. A mult héten Lajosmizsén fényes nappal kigyulladt Szikra Jánosné iszlója és 20 korona értékű ölfaja, s mindkettő elégett. A tűz oka ismeretlen.

Facemete lopás. Ifj. Sipos József és G. Nagy József kerekéghányó legények elloptak Ladányi Péter és Mészai Kálmán ladányiban lakosoknak a barcsi határban lévő földjeikről 46 darab fiatal esemetelt 320 korona értékben. A tolvajokat meg fogják büntetni.

Ostrom a putri ellen.

Sári községben két cigány család lakik: Káray József és Rafal János családja. A két cigány család régtől fogva ellenségeskedett meg egymással és minden alkalmat megragadtak, hogy egymásnak ártsanak. A mult hét végén Rafal János családjával együtt bepálinkázott.

Az alkohol azután úgy feltöltötte őket, hogy merész tette határozatát el magukak. Dorongokkal, ásókkal fellegyerkezve elindultak, hogy bosszút álljanak Rafal Józsefen.

Rafal Józsefnek korán lefekték és nyugodtan aludtak putrijukban, midőn az éj sötétjében egyszerre megjelent az ostromló sereg és a putrira támadva azt egy-két perc alatt szétzedték a Józsi cigányek feje fölül. Ekkor a rémült emberek támadtak és azokat agyba főttek. A bős csatának a csendőség vetett véget, de akkorra már Rafal Józsefet úgy össze verték, hogy az eszméletlenül jeküdt a csatáratén.

Józsi cigány sérülése életveszélyes.

SZINHÁZ

Bent az erdőben. Garvay Andor 3 felvonásos drámája „Bent az erdőben” került színmű a városi színházban. A nagyszerű dráma már a mult színi évadban is színterület, azonban a tegnap esti szereposztással egészen újszerűséget adott a drámanak. Rachel szerepét Harsányi Margit játszotta sok realitással és közvetlen átérzéssel. Tarics szerepét Szilvay Ernő produkált nagyszerűen. Juszt Gyula elősöngy volt a mérnök szerepében. Ami a közönséget illeti, arról alig lehet sokat beszélni — nagyon úgyz híz volt.

Délutáni előadások. A héten az ünnepek miatt több délutáni előadás lesz zóna helyarátkal. Igy ma, Csütörtökön, pénteken és vasárnapon délután.

Színházi heti műsor:

Szerdán, december 24-én *Karácsonyi éjtem,* életkép. Csütörtökön, december 25-én *Mozi király,* operett. Csütörtökön, dec. 25-én, este *Dikkehégy,* operett. Pénteken, december 26-án *Cigányprímás,* operett. Pénteken, dec. 26., este *Tündérik magyarokban.* Szombaton, december 27-én *Dikkehégy,* operett. Vasárnap, december 28-án, délután *Éva,* operett. Vasárnap, dec. 28-án *Támlásszék 10,* enekes bohózat.

Az

**Ön szállítójának
lehet érdeke
mást adni,**

**Önnel azonban
nem lehet érdeke
mást elfogadni,
mint ezen védjegyjű**

valódi

PALMA

**kaucsuk sarkot,
mely kipróbált,
első minőségű
magyar gyártmány!**

Gépirónő irodába ajánlkozik
Ajánlatokat „R. J.” címre a kiadóhivatalába kér.

Meghívó. A Kecskeméti Kossuth-Ifjúsági Sport Club a Nagykőrösi Iparos Városi Önképzőkörrel karöltve karácsony másod napján, pénteken, este 8 órakor, az alsókerületi 48-as kör helyiségeiben nagy-szabású táncestélyt rendez, melyre ez utóbbi hívja meg a mulatói vágyó közönséget és kéri szíves pártfogását a rendezőség. Az egész mulatság alatt nemzetközi világposta levelezés és szertepintin szórakoztatja kedves vendégeinket. Aki legtovább levelező lapot elad, vagy kap, meglepő ajándékban részesül, elsőnek egy szép arany gyűrű, a másodiknak pedig egy értékes tárggyal kedveskedik a rendezőség. Belépti-díj személynként 1 korona. Családijeg 3 korona. Jegyek előre válthatók: Hegedűs József fodrásznál, a Spitzer-nyomdában és a rendezőség tagjainál. A pénztárnál este csak személyjegy kapható 1 korona 40 fillérért.

— **A közpözközelés** Tiszauzgon a jégzártak miatt szünetel.

Eladó a helybeli Erzsébet-laktanyában 50 lótoló összegyűlt trágya. A venni szándékozók jelentkezzenek e hó 27-én, szombaton délelőtt 10 órakor a fent nevezett laktanya irodájában.

Kecskeméti Városi Mozgóképszínház

Beszélő mozi. A Városi Mozgóképszínházban tegnap este Edison csodáját mutatták be: a beszélő mozi. A vásznon megjelenő alakok beszéltek, a zenészerszámok hangját hallotta, az ember összetört tányér, taps zaja, kutya ugatás hangja élet-hűen csengett a vásznon felől. Egy énekes csoport mozgolt a képen és a dal betöltötte a termet. Az ember esküdött, hogy a vásznon mozgó kép beszél. Tökéletesen beszélő mozi volt. Micsoda perspektíváját tárja ez fel a jövőnek. Mozgó alakok képe beszél és zajtól kísérvé jelenik meg egy darab fehér vásznon. És az Edison csoda mellett volt még egy csoda: a kultur Kecskeméten bemutatják Edison beszélő moziját és alig akad ember, aki megnézte. Mi voltunk az első vidéki város, ahol a beszélő mozi bemutatott és a mi kultur városunk — kulturálanul közönséges volt Edison csodája iránt. Talán vásári komédia jobban tudszene!

**Kecskeméti Városi
Mozgóképszínház**

A budapesti Uránia magyar tud. színház fiókja.

Dec. 25-én, esütőrtökön:

dizseloadás

változtatott új műsorral.

Dec. 26-ikán, pénteken:

ünnepieloadás

szenzációs új műsorral.

Ünnep- és vasárnap d. u. 4—11 óráig.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbartok, ismétlők és rokonok, akik feledhetetlen kedves jó férjem: **Tóth István** kömvites-mester folyó hó 13-iki temetésén megjelentek, részvetéltek nagy fájdalommal enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton — családnom nevében is — hálás köszönetemet.

Özv. Tóth Istvánné.

**Polgári sörraktárba
egy kocsis kerestetik.**
Jelentkezhetni Fecske-útca 4. szám alatti raktárban.

Egy ügyes fűszeres-segédet
keresek január 1-én való belépésre
Deutsch József Kecskemét, Rákóczi-út.

Eladó földbirtok.

Gátérben, a várostól 6 kilométer távolságra, **27 kat. hold elsődrendű földbirtok,** melyből 4 kat. hold kitünő gátéri kaszáló, esetleg két részletben is, jókarban levő épületekkel — **eladó.** Értekezhetni **Dr. Fürely István ügyvéd** irodájában (Aradi-útca 149., új Beniczky-útca 18. szám alatt.) 9134

KÖVES IGNÁCZ

vásznon és fehéremű üzemtében, (Kéttemplomközli) raktárra kerültek remek klóplli munkák, igen alkalmas

karácsonyi és újévi ajándékok,

melyek részben a kirakatkban is megtekinthetők. Ezen klóplli munkák újév után már nincsenek raktárón.

Kiadó vendéglő.

Csongrádi-út 1. sz. alatt, **33 év óta** fennálló jó forgalmú vendéglő berendezéssel együtt, esetleg fűszer-üzletnek is alkalmas helyiség, 1914. évi május elsejére kiadó. Értekezni lehet ugyanott **Horváth János** tulajdonossal. 9139

Baba-kiállítás.

Nagy választék és legolcsóbb

Karácsonyi Vásár!

A n. é. közönség beesés pártfogását kéri

László (Lusztig) Lipótné.

Verseny-áruház. Kéttemplom-köz.

Eladó földbirtokok.

Az iszaki-műút mellett, a várostól 13 kilométerre, **21 hold föld,** jó épületekkel, — ugyancsak Kerekegyházaán, az Ágoston-dűlőben, **38 hold** Sárközy György tulajdonát képező föld, kedvező feltételekkel **eladó.** Értekezhetni **özv. Muraközy Pálnéval,** Vásári-útca 11-ik szám alatt. 6149

Eladó szőlő.

A várostól 5—6 kilométernyire, kis Széktő közepében fekvő 964 négyzetöltszög területű Járvis-féle szőlő, rajta jókarban levő lakással, szabadkészből, e 6 ny 6 s feltételek mellett **eladó.** Értekezni lehet **dr. Donáth József** ügyvédi irodájában. 9167

Eladó ház és szőlő.

IV. kerület, Bethlen-körút 25. számú ház, mely áll 5 szoba, 3 konyha, 2 kamra, istálló és egyéb melléképületekkel, nagy kerttel, továbbá a **Mária-hegyben,** Gómorri Isván szomszédságában levő 42 új jókarban levő **bortermő és gyümölcsös szőlő,** **eladó.** Értekezhetni **Bíró György** megbizottal a fenti szám alatt. 9148

Hasonbérben kiadó föld és kiadó lakás.

Menteleki-dűlőben **73 hold** jó minőségű szántó-és kaszáló-föld 1914. évi **október hó 1-étől több évre haszonbérben kiadó;** a Csáky-és Kaszap-útca sarkon épült új házban egy **gránitlakás,** mely áll 3 szoba, fürdőszoba, fűvezetett folyósó és a hozzá szükséges melléképületek és külön pincéből, 1914. évi május 1-re kiadó. Értekezhetni Mester László tulajdonossal, Csáky-útca 18. szám alatt. 9172

Eladó akácák.

Talfája-szélén, a vacsi-út végén, Lajosmizse határában, **Vas Balázs-féle birtokon** 4—500 darab élő akácfa, mely szőlőkarónak vagy bogárnér munkára alkalmas, **olcsón eladó;** értekezhetni ugyanott Halmavánszki János és József tulajdonosokkal. 9175

Keckeméti Leszámitoló és Pénzváltó Bank

Alaptőke: 2.000,000 K Részvénytársaság. Tartalékok: 500,000 K

Értesítjük tisztelt feleinket, hogy intézetünk a **(heti befizetésű) koronás betét társulatok**

XXI-ik évfolyamát 1914. évi január hó 1-én nyitja meg,
melybe beiratkozni már most lehet. Iktatási díj és költség nincs.

Kedvezmény a feleknek:

1. A kötelező betétesek a rendes betéti kamatokon kívül egyéb, az alapszabályokban körülírt **nyeremények** elvezetésében részesülnek;
2. a betétesnek minden **évi koronás betét után 260 K kölcsönt engedélyez** kellő fedezet mellett és ez után a rendes kamatnál **egy százalékkal olcsóbb kamatot számít;**
3. váltókölcsönöknel az öt év alatti — ha a fél fizetési kötelezettségének eleget tesz — **csebeváltót benyújtani nem kell;**
4. minden évi koronás betét után (az igazgatóság által elfogadott váltó vagy egyéb fedezet mellett) **200 kor. törlesztéses kölcsön is felvehető,** amely kölcsönnek tőkéje és kamata 5 év alatt 1 koronás betétekkel fizetettek vissza.

Ezenkívül elfogad a bank **rendes betéteket könyveskékre** azok után a pénzvisszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatot fizet.

Rákóczi-út melletti ház eladó

A mozi mellett, a Böszörményi-utcában, gazdálkodónak is alkalmas **úr i lak 19,000 koronáért el adó.** Fele árát nem kell kifizetni. Olesó, alkalmi vétel. **Dr. Végh László** tanácsadó. Vásári-nagy-útca 105.

Egy ügyes fiu tanulól azonnal fölve-tik **Bodócs István** késes-mesternél, III. kerület, Munkácsi-utca 33. sz. 9165

Gazdálkodónak való ház és szőlők eladó.

V-ik kerület, Epreskert-útca 02. számú ház eladó **6000 koronáért.** Nagy telek, 2 szoba, konyha, 3 kamra, 4 lóra istálló, jó hízaló 12 disznóra, téglakút. Tehenésüzem is nagyon alkalmas. **2 és fél kilométerre,** az izsáki műtőn, 2 szőlő, egymás mellett. **el adó.** Egyiknek ára **2000 korona,** a másiké **5400 korona.** Dr. Végh László, tanácsadó. Vásári-nagy-útca 105. 9131

Olcsó hús!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a régi **Itcs-piaczon,** a volt **Witz-féle** **mészárszékemben** a mai naptól fogva az **elsőrendű marha-** **húsok kilóját** a következő **olcsó árak**on fogom számítani: **pörköltnek** való 1 kor. 20 fillér, **tevesnek** való 1 kor. 28 fillér, **pecsenyé hús** 1 kor. 36 fillér, **borjúhús** eleje 1 kor. 50 fillér, **hátulja** 2 korona. A nagyérdemű közönség szíves bizalmát és pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel: 9160

Klein Aladár mészárosmester.

Finom akác esemege **méz** 5 kilós dobozzal postán bérmentve 7 kor. Mehrajok tavaszi szállítására előjegyzést már elfogadok. **Imre Kiss Béni** nagy méhészte, Ókés k.

Méz!

Eladó ház.

VII. ker., Kossuth-körút 2. szám alatti igen jókarakterben levő **cseres ház,** melyben van 4 szoba, 3 konyha, 3 kamra, nagy pince, bográz, kovács vagy más üzletnek is igen alkalmas helyiséggel, kedvező feltételekkel **eladó;** értekezni VI. ker., Katona József-útca 11. szám **Kiss Imréné** tulajdonossal.

Teljes öröme, boldog karácsonya csak ugy lesz minden szilőnek,

ha a **karácsonyfa díszek,** édességek beszerzési helyét úgy választja meg, hogy az **gyermekének** betegséget, gyomorrontást stb. ne okozzon. Ezt pedig az által érheti el, ha **ebbeli szükségletét olcsó pénzért**

DUNSZT cukrász Nagykörsői-utcai üzletében

széri be. Ugyanott tej, vaj, tejszín, tejföl, turó, méz minden időben kapható.

Eladó föld.

A vasut-mentén, Balla Péter és Keresztes István szomszédságában, **Kiss Sándor-féle 3 vékás föld** örökronan **eladó;** értekezni lehet öv. **Kiss Sándornéval** IV. kerület, Kazinczy-útca 23. szám. 9118

Gyökeres szőlővessző

Porbjúttás, tizenegy fajban, mely dús gyökere következtetésére az **első évben terem,** új szőlők sikeres elbírására, de különösen régi szőlők befeloldozására igen alkalmas. Ne bejtsa el senki terem tőkétjét, vegen mindenki a tőkék pótlására a fent irt gazdag vesszőből, mit kis és nagy mennyiségben olesón elad **Francsek József** szőlőbirtokos, Keckeméten.

Minden karácsonyi és újévi ajándéknál fontosabb a

kitünő és olcsó hús!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, miután a **vágómarha ára csökkent,** abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a **húsi a mai naptól kezdve a következő olcsó árakon számítom:**

Pörköltnek 1 korona 28 fill. Szalon-gulyásnak 1 korona 36 fill. Leveshús eleje 1 kor. 36 fillér. **Leveshús hátulja** 1 kor. 44 fill. **Főlsár** 1 kor. 52 fill. **Borjúhús** eleje 1 kor. 50 fillér kilónként.

Hús év óta fennálló jártnévű árteleben a nagyközönség a legjobb kiszolgálásban részesült, mert mindig a legjobb és legolcsóbb jószágot vágtam, amit a mai **olcsó árak mellett** még inkább meg fogok tenni és csakis elsőrendű marlahúst hozok forgalomba. A n. é. közönség szíves bizalmát és pártfogását kére, vagyok tisztelettel:

Fehér Mór mészáros.

Üzlet: a régi Itcs-piacon.

Nagy karácsonyi vásár!

Mindenféle fűszerárúkbán, gyönyörű karácsonyfadíszek, csokoládé bonbonok a legszebb kivitelben, mélyen leszállított árban beszerzhető **Zilzer Vilmos** üzletében, Keckemét, Bem-utca 17. szám. Telefon 177.

Szárász budapesti légszesz diókocsz házhoz szállítva **5 kor. 60 fill.** I. rendű porosz szén, ölfá, vágottfa a legjutányosabb árban kapható **Nagysongrádi-utca 58. szám alatt** **öv. Horváth Józsefné** fakeskesodnél. Telefon 291. szám. 9161

Eladó ház.

V. ker., Lilium-útca 2. új számú **sarokház,** melyben van **üzletelhelyiség,** három szoba, konyha, kamra, istálló és egyéb mellék-helyiség, nagy udvarral. — kedvező feltételekkel **eladó.** Értekezni ugyanott a tulajdonossal.

Haszonbérbe kiadó földbirtok.

Orgoványban, a község háza mellett **161 hold** kitünő minőségű szántó és kaszáló, a rajta levő tanyaépületekkel **1914. évi Szent-Mihály napjától több évre haszonbérbe kiadó.** Értekezni Orgoványban, **öv. Király Kálmán**nal vagy helyben **Makula László** kereskedőnél. 9158

Zsinór-útcái ház eladó.

Van benne: **hét különálló lakás**, pince, padló kamra, szin, istálló, szivattyús kút. Ára e sok épületi bírtoknak **hétézer kor.** Maradhat rajta banktheher. **Dr. Végh László** tanácsadó. Vásári-nagy-útca 105. 8805

Eladó bor.

II-ik tized, Mária-város, Holló-útca 34. sz. alatti házban saját terméti jó kadarka boromat kisebb-nagyobb mennyiségben **vegordónként is olesón eladom**; értekezhetni ugyanott **Nagy József** tulajdonossal.

Kitűnő magyar**kőszén**

100 kilogram 3 kor. 20 fill.

Igen száraz akácfa

ölenkint 44 korona,

D. Kovács Sándor

fa- és szénüzletében

Fráter-(Páva)-útca 20. sz.

Telefon: 174. Telefon: 174.

Kadafalva mellett 2 hold szőlő eladó. Fialat, jó szőlő **2600 koronáért eladó.** Fele ára 3 évig fömradhat. **Dr. Végh László** tanácsadó. Vásárinagy-útca 105.

Eladó ház.

8885

I. tized, Kisludai-útca 41. sz. alatti ház, a Vársátrét tövében, amelyben 23 év óta igen jóforgalmú fűszer- és vegyes-üzlet van, **május 1-re**, kedvező feltételek mellett. **eladó.** Értekezhetni a tulajdonossal **Behr Móritz Utóda**cégnél, kossuth-ter.

GONDA kenyérgyár!!

Elvállal **privát kenyérsütést** egész nap, bármely órában. Árúsit olesón ki-próbált I-ső rendű **kenyér- és finom** tésztaiszteket, saját őrlésű rozskorpát. **Gonda kenyér a legjobb!**

Kapható mindenütt! 9146

A címkére tessék ügyelni!

TakarékpénztárEgyesületi részvényeket keresek megvételre.

Értekezhetni 9137

a Gazdasági Egyesületi titkári irodában.

Eladó vagy kiadó ház.

A **Kecskeméti Ipartestület** I-ső kerület, Kisludai-útca 6. számú, ez előtt Vársári-kis-útca, régi **székháza eladó**, esetleg 1914. május 1-étől **haszonbérbe kiadó.** Idevonatkozó ajánlatok 1914. január hó 15-ig az **Ipartestület** **Elnökségéhez** nyújtandók be. 9135

Eladó ház.

Máriavárosi téglatelepi, Cserép-útcái szám nélküli **új ház**, mely még 9 évig adómentes, kedvező fizetési feltételekkel, **eladó**; értekezni lehet ugyanott **Kocsák József** tulajdonossal.

Gazdálkodónak Kuruczköroton ház eladó.

Két portás, két útcára szőlő cserpes ház, a szükséges mellékkeliségekkel, 8000 koronánál olesóbban **eladó.** A teherpályaudvar kiépítése után nagy forgalmú hely lesz. **Dr. Végh László**, tanácsadó. Vársári-nagy-útca 105. 9132

14240/1913. Árverési hirdmény.

A kecskeméti kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Szívós Antal** végrehajtónak 360 kor. és a csatlakozó **Előő Kecskeméti Kenyérgyár Rt.**-nak 110 kor., **Szigmond Bruckner** becsi cégnek 499 kor. 77 fill., **Komlósi István**nak 130 kor., **Röchberger Adolf** és **Társá** budapesti cégnek 9 kor., a **Kecskeméti Kereskedelmi Iparhitelintézet és Népbank**nak 1000 kor. és 500 kor., **Anisfeld Simon**nak 47 kor. 92 fill., **Hegedűs Mihály**nak 117 kor., **Hegedűs Mihály-nak** 200 kor., **Kovács Ferenc**nek 200 kor., s jából álló **hja. Zana Ferenc** végrehajást szenvedett eleni követelések kielégítése végett a kecskeméti 2456 sz. betében A. II. 1-5. sor, alatt ingatlannak (szántó és szőlő) **hja. Zana Ferenc** nevén álló 1334 korona 10 fillér beszerített felszerelésé meg pedig a 3085/1889. tk. számú végzéssel az A. II. 1-2. sor., 13515/2. és 13515/3. hrsz. ingatlanokra a 13515/1., 13516/2. hrsz. ingatlanok mindenkori tulajdonosai javára bekebelezett alyalgot szolgálmi jog feltétlen fentartásával a bírót árverést elrendelte és hogy az **1914. február 6. azaz Hat napján d. e. II. órákor** ezen kir. törvényszék I. sz. hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított sa hivatalos órák alatt a tkvi hatóságna, valamint Kecskemét város házánál megtekinthető feltételek mellett eladandó fog, ugy azonban, hogy az ingatlan illeté- és Vn. 26-k §-a értelmében a kiállítás ir kétharmadánál alacsonyabb áron al- el nem adható.

Az árverés a kir. Kincstár kivételével, mely bánatpénzt letenni nem köteles, (Vn. 21. §-a) tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékként értékpapirokban a kiadulótól kezehez bantépénzüel előtelle. — Kecskeméti, 1913. december 6.

A kir. törvényszék tkvi osztálya.

Vendéglő-helyiség kiadó.

50 év óta fennálló jóforgalmú vendéglő-helyiség 1914. május 1-ére **kiadó.** Ugyanott 20 hektó kútnál jó bor **eladó**, IV., Csáky-útca 6. Nagy Lászlónál.

Helybeli iparvállalat keres **perfekt gépirónót**, magyar-német nyelvismerettel. Gyorsírás megkívánatik. Sajátkezüleg, **mindkét nyelven irt ajánlatok** a kiadóhivatbala „V. M.” jellegre, fizetésiigények megadásával küldendők. Belépés lehetőleg azonnal

KECSKEMÉTI KERESKEDELMI IPARHITELINTÉZET ÉS NÉPBANK**III. kerület, Arany János-útca 2. számú saját háza.**

Alaptőke: 1.500,000 korona.

Alapított: 1871-ben.

Különféle alapok: 750,000 kor.

HIRDETMÉNY.

A „Kecskeméti Kereskedelmi Iparhitelintézet és Népbank“ értesíti a nagyközönséget, hogy életbelépteti **1914. január hó 1-ső napjától kezdve a kötelező takarékbetéti üzletet.**

Ezen üzletre vonatkozó feltételek a következők:

Kötelező betétes lehet bárki, aki magát arra kötelezi, hogy egymásután következő öt (5) éven át, hetenként legalább egy (1) koronát befizet a bank pénztárába.

A heti betét befizetése bármely időben megkezdhető s az öt (5) évi kötelezettség az első befizetés napjától számítottatik. A befizetésről mindenki betéti könyvet kap, mely bármikor átruházható másra a banknál teendő bejelentés mellett. Egy könyvre több egy koronás heti befizetés is teljesíthető. Az öt (5) év elteltével, a hiánytalanul befizetett összeg tőkésített kamattal együtt kifizetetik.

A kötelező betétes fél se belépési díjat, se bírságot nem fizet. Hat (6) hónapi befizetés után, a befizetett tőke 3/4-ed része erejéig előnyös kölcsön nyerhető. Aláírások már a mai naptól kezdve elfogadottnak.

A kötelező heti betét befizetés legalkalmasabb módja a tőkegyűjtésnek s az melegen ajánljuk a közönség figyelmébe. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt a bank vezetősége a délelőtti hivatalos órák alatt.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Értesítés!

A nagyérdemű megrendelőimet tisztelettel értesítem, hogy a francia ruhák vezetésére, áldozatot nem kimélve, sikerült egy **legelső rangú direktívát szerződtetnem,**

mely a **legkényesebb igényeknek is megfelel.** Tudatom, hogy vállalko **egyszerűbb otthoni és gyermekruhákat is,** mivel főcélom, hogy a t. rendelőim összes ruhaszükségleteiket nálam szerezzék be, mivel ezáltal tetemesen **olcsóbban** tudok mindent készíttetni. — Kérem egy próbarendelést felkérni, melyet ez évben még mindenkinek **25 százalékkal olcsóbban fogok készíteni.** — Szíves partitogást kér, tisztelettel: Csibra János angol és francia nőiszabó, Postaház, sarokmelet

Házhelyeknek alkalmas szülő.

Mária-hegy 76. szám alatt, a város szélén **4 és fél hold szülő** és veteményes **föld** egészen vagy ház helyeknek kiosztva **eladó.** Értekezhetni ugyanott **Zilahy László** tulajdonossal. 9100

Kanári madarak,

gyönyörűen éneklők, 8, 10, 12 és 15 korona darabja, nőtény 2 kor. 50 fill. és 3 korona.

Nem tetsző kisereltek.

Garai E. Brassó, Gyár-utca 39.

GYENES S. és FIAI cégnél megkezdődött a

nagy karácsonyi vásár,

hol a legdúsb választékban és jutányos árban kaphatók: **esillogó karácsonyfadíszek, szaloncukorkák, déligyümölcsök, alkalmas ajándéktárgyak, teasütemények, legfinomabb rumok, teák és likőrök.**

Uj! Gazdák figyelmébe. Uj!

Szerszám-olaj és zsír,

mely a bőrt konzerválja és rendkívül tartóssá teszi és ezzel igen jelentékeny költség takarítható meg. **Gyári lerakat:**

Főző János szijgyártónál,

Kecskenémén, Baththyány-(Halasi)-utca 14. sz., Vári ház. Javitásokat, valamint a szijgyártó szakbavagó bármily munkát pontosan és jutányos árban készít.

Kiadó lakás.

III. kerület, **Mária-utca 15. sz. alatt**

2 szobás lakás mellékhelyiségekkel azonnal is kiadó. Értekezhetni III-ik kerület, Sétáret-utca 19. szám alatt. 8233

Eladó vendéglő és ház. 9093

Kocsér község legforgalmasabb helyén, a piactéren, Kécskei-út 2. sz. alatti ház, melyben van egy **nagy vendéglő, teljes felszereléssel együtt, betegség miatt, kedvező feltételekkel, olcsón eladó.** A házban van egy lakó- és egy előszoba, konyha, kamra, pince nagy táncsterem, egy nagy mulató és két vendégzsoba, fedett kuglizó, jégverem és egyéb mellékhelyiségek, nagy udvar. Értekezhetni ugyanott **Fokti Ferenc** vendéglős tulajdonossal.

Akácfa karók. Barconon, a

szeszgyárnál **36,000 darab 5 sukko** hosszú akácfa szőlőkaró igen **jutányos áron eladó.** Takács **József** fakereskedő, Nagyvásári-útca.

A Csikai-féle szűcsüzletben

(Lutheránus bérpalota udvari részében) az **összes szűcsszakmába vágó munkák** úgymint: szörmekabátok készítése, alakítása, vagy hosszabbítása, schalók, karmantyúk a legújabb divat szerint gyorsan, pontosan és felelősség mellett készülnek.

Eladó ház.

László Károly(Folyóka)-utca 1. számú **ház,** mely üzletnek is igen alkalmas, **eladó.** Értekezhetni ugyanott **Szigeti Sándor** tulajdonossal. 8975

Jókai-útcán nagytelkű úrilak eladó.

A Jókai-útcában egyik **legszebb kertű** — két portás — úrilak egészen vagy két részben **eladó.** **Kecskenémét leggyönyörűbb kertje,** nyaraló-villával, előkelő helyen szinten, **eladó.** **Dr. Végh László,** tanácsadó. Vásárinagy-utca 105. 8531

Nagy karácsonyi vásár!

A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy a **Rákócziúti új helyiségemben megkezdődött a karácsonyi vásár,**

hol óriási választékot tartok **valódi nürnbergi és tiroli**

játékárúkból,

nemkülönbön ajándéknak igen alkalmas ridküllök, **solingeni** kések és önbortvalóközből.

== Löwy Soma. ==

RUM és TEA

különlegességek, mely minőség és ár tekintetében utólréhetetlen. Ugyszintén a szerkesztés idejére szükséges **rizksákák** és mindennemű **fűszerek** rendkívül **olcsón** bocsátatnak eladásra.

Gonda, zöldségpiacz.

Kiadó üzlethelyiség. 8819

VII. kerület, Magyar-utca 7. szám alatt, jó forgalmú helyen egy **üzlethelyiség,** mely **fűszerüzletnek** kiválóan alkalmas, **azonnal kiadó.** — egy két szobás lakás, a szükséges mellékhelyiségekkel, szintén **kiadó;** értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

LEICHT ISTVÁN

cserepályha-készítőnél **IV. tized, Szarvas-utca 14. szám kaphatók modern stílu cserépályhák**

szab. folyton égő vasbetéttel, koks, fűtésre 50 százalékos tüzelőanyag megtakarítás. Készít takaréktűzhelyeket, fayenc burkolást, kályhák tisztítását és átrakását. **Ce mentlapok** minden színben olcsón kaphatók.

Hentesárú-gyár!

Értesítés!!

Hentesárú-gyár!

Alólrított értesítem Kecskenémét város és vidék közönségét, hogy Kecskenémén, **Szultán-utca 14. számú házban** a haladó és fejlett kor igényeinek **minden megfelelő** a legújabb gépekkel felszerelt **kolbász-, szalámi- és virsligyárat** rendeztem be.

hogy városunk és vidék e téren szükségletét **mindig friss és kítőnő minőségű** készítményekkel láthassam el. Gyári üzletben állandóan kiváló szakérokot alkalmazok, akik saját felügyeletem és vezetésem mellett **mindig elsőrendű anyagokat** dolgoznak fel, példás tisztasággal és szakéttel. Gyári műhelyem megtekintésére minden érdeklődőt meghívok és bárkit szívesen látok. **Arany János-utca 2. sz.**

a **Népbank** palotájában levő **hentes és mészáros üzletben**

mindig elsőrendű marha-, borjú-, disznó-, malac- és juh-hús

kerül kicsinybeni eladásra; ezeken kívül mindenféle hentesárú és hentes-különlegesség kapható legjobb minőségben és a lehető legmésérkeltebb versenyárú! Szalonna, szir, kolbász, szalámi, virsli, sonka, töltött húсок, sajtok, hurkák, pácolt és füstölt húsműek kicsinyben és nagyban. Bécsi, prágai, budapesti, debreceni, kassai és erdélyi hűsítőművelőlegességek szintén vannak raktáron. — **Ismételadók: vendéglősök, kormászok, kereskedők** nagy árkedvezményben részesülnek. Magamat a t. közönségnek ajánlv. — vagyok tisztelettel:

Deim Gusztáv
mészáros- és hentes-mester.